

haza-herceg

us 13. Má- földi utjáról ályaudvaron a kormány rállyt meg. Itt rtesülése sze an megbete- en az ágyat

y volt azgatót

ecodoroff volt a levő pénz- ági döntésből llió lejt vett azgatóságától. ába ment át, a tudania a érkezett Kon- y Itt új eg- szeköttetési g tudomást kézéséről, az (nal) letartóz-

kérvényt mányl

s 13. A had- tett közzé, hadkötelesek, a igényt tar- ugusztus 15- a had al. Ellenkező eg kell kez-

reméli, hogy egeggel fogja k: Remélik, amely az el- ollár veszte- tetévé már ni. Április arányokban

tesek rendre Varsóból je- mhanayatlása mondják fel- tják zlotyra, rolnak velük élénkítette a ot, a textil- Még a mező- emelkedőben

ügyben to- ok. Belgrad- mkedési ügy óztatások a regbéli tisz- pontja álli- e hálózatuk ádlottak fe- zék fog itél

SAI. Emil nagy embe- nak élesse- yvét a ma- atóbb, leg- ségéről — kapható az . Ára csak

ótárgya rusitjuk: — 25 L és a — 25 " eme- — 10 "

apkiadó B. rada Baro telefon: 9-75.

Taxa postalá plátte in num. No. 224.713-929.
Szerkesztőség és kiadóhiva- tal: Cluj-Ko- lozsvár, Stra- da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10. Telefon: 9-77. **Előfizetési árak:** Havonta 110, negyedévre 320, fél- évre 600, egészévre 1200 lej. Kül- földre: Havonta 1, negyedévre 3, fél- évre 6, egészévre 10 dollár. **Hir- defések díjszabás szerint.** Az „UJ KELET” az erdélyi és bányási assidóság egyetlen napilapja. Cik- keink utánnomását csak a for- rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPI LAP

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámbar Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát- szegi Ernő, Str. Matei Millo 10.

Csülörtök, 1933 június 15.

5693. FV XVI. ÉVF. SZIVAN 21. 132 SZÁM.

A bátor minisztereink

Végtelenül megnyugtató bennünket az a tudat, hogy Vaida minisztereink nem fél az antiszemizmustól.

Igazán felemelő tudat az, hogy any- nyire bátor és ellenfeleitől félni nem tudó minisztereinké van ennek az országnak.

Mert antiszemizmus van ebben az országban. Vannak olyan állampolgárok is, akik félnék tőle.

Vaida Sándor azonban nem fél. Megrándítja a vállát és nem taníttatja fiát a román egyetemeken, ahol a zsidó diákok inzultusoknak lehetnek kitéve. Kiküldi külföldre.

Egészen biztos, hogy őt nem verik meg, mint a szakállas, pajeszos zsidókat a har- madik osztályon.

Nyugodtan lehuzza boltjának rollóit, amikor vassárdista tüntetés van.

Nem fél az antiszemizmustól. Oda se hederít, amikor a képviselő- házban az antiszemita képviselők a leg- bornirtabb vadakat szórják a zsidóságra.

Vaida minisztereink bátor ember. Nem fél az antiszemizmustól.

Hát nincs igazga? Hát miért is félnék akkor mi?

Csökken a munka- nélküiség...

A leszerelési konferencia utolsó ülésé- nek a fináléja az volt, hogy javaslatot terjesztettek elő a főbizottsághoz a né- metországi munkaszolgálati kötelezett- ség megszüntetéséről.

Hitler rezsimjének kellemetlen esaló- dása ez. Kudarc, amely kissé korán jött. Hitler ugyanis, minthogy a gazdasági program megoldását már viharosan kö- vetelték tőle, azzal kezdte a megoldást, hogy közszolgálatásra hívta be a férfiak erőteljesebb évfjaraikat.

Es adott nekik olyan zsoldot, ami kevés a megélhetéshez és sok az éhenhaláshoz.

Zsold volt, katonai zsold. Aminthogy a munkájuk is katonai természetű, amit nem lehetett leplezni. Még azzal sem, hogy a kormány világgá hírszette: a német munkanélküiség az utóbbi időben erősen megcsappant.

A munkaszolgálati kötelezettséget teljesítők nem munkanélküiek igaz, de a munkájuk — mondják Genfben a le- szerelési konferencián — katonai, nem termelő munka.

Fel kell tehát osztalni őket, vagy pe- dig be kell őket számítani a német kato- nai kontingensbe.

Es akkor a többi formációkat kell haza- küldeni.

Vagyis sehogysem jó. Nem jó főképp azért, mert Hitler meg- gínt szembetalálja magát a kegyeret kö- vetelő tömegekkel és most már nehéz lesz elhítenni, hogy a német munkanélkü- liség zsugorodik. Lelohadt a „forradal- lom” görögütze, a korgó gyomor olyan szenvedélyeket korbácsol, amik nem is- merik a tekintélyt.

Es akkor neki — Hitlernek — régen rossz.

Szemelket Bécsre szegezzük

A kicsi Ausztria nagy történelmi misz- sziót vállalt magára.

Pár évszázaddal ezelőtt a török-tatár hordák Bécs falai alatt torpantak meg s így Bécs volt az, mely annak idején meg- mentette a nyugati civilizációt a jani- csár-szellem fertőzéseitől.

Nyugat és Kelet ütközőpontjában áll- va: ma újra a kicsi Ausztria az, mely a nyugati barbarizmus hordái előtt gigászi erőfeszítéssel csapja be a kaput s a ren- delkezésre álló összes eszközökkel szab gátat a hitlerista fertő, vagy ahogyan hamisítatlan osztrák kifejezéssel mond- ják: a „barna pestis” tovaferjedésének.

Ausztriának nem kell az osztrák mázo- lólegény „paradicsoma”, melynek paradi- cesom jellegét egyedül a kiontott piros vér gyalázata adja meg.

Az osztrák katolicizmus még idejeko- rán ráeszmélt arra, hogy mit jelentene számára a hitlerista hordák győzelme.

A Japán és uruguayi delegátusok a valuták stabilizációját és a vámfalak lebontását követelték a világgazdasági konferencián

Svédország, Dánia, Norvégia, Belgium, Hollandia és Svájc külön csoportot alakítottak

London, június 14. A világgazdasági konferencia plenáris ülésén az általános vita során a japán és az uruguayi delegá- tusok a valuták stabilizációját s a vám- falak lebontását követelték. A nemzetkö- zi munkaügyi hivatal részéről ismertet- tek ezután a Genfben folyó munkaügyi konferencia állásfoglalását a munkanél- küiség ügyében, majd Neurath német birodalmi külügyminiszter jelentkezett szólásra s előterjesztette a német felfo- gást a gazdasági krízis enyhítését illető- en. Délután hat órakor a konferencia irá- nyító irodája tartott ülést.

Feltűnést keltett a világgazdasági kon- ferencia delegációi körében az a hír, hogy Svédország, Dánia, Norvégia, Bel- gium, Hollandia és Svájc közös csoport létesítésében állapodtak meg arra az eset- re, ha a konferencia nem vezetne kívánt eredményekhez. Ez a gazdasági külön szervezkedés függetleníteni kívánja ma- gát a többi államok pénz- és vámrend- szerétől, de emellett a tagállamok között vám- és pénzügyi előnyök egész sorát fogja megvalósítani.

Feltűnést keltett a világgazdasági kon- ferencia delegációi körében az a hír, hogy Svédország, Dánia, Norvégia, Bel- gium, Hollandia és Svájc közös csoport létesítésében állapodtak meg arra az eset- re, ha a konferencia nem vezetne kívánt eredményekhez. Ez a gazdasági külön szervezkedés függetleníteni kívánja ma- gát a többi államok pénz- és vámrend- szerétől, de emellett a tagállamok között vám- és pénzügyi előnyök egész sorát fogja megvalósítani.

Királyi szózat a romániai munkás- sághoz

Ünnepélyes keretek között avatták fel a munkásbiztosító pénztár új palotáját

Bucuresti-Bukarest, június 14. (Az Uj Kelet tud.) Ma király, Mihály vajda és a kormány tagjainak jelenlétében, ünne- pélyes külsőségek között avatták fel a munkásbiztosító pénztár nyolc emeletes palotáját. Enescu vezérigazgató tartotta az első beszédet és rámutatott arra, hogy a palota 62 millió lejbe került és az épi- tési költségekhez az állam egyáltalában nem járult hozzá. A munkásbiztosító pénztár eddig 5 millió lej házbért fizetett amit a jövőben nem kell fizetnie, mert új házába költözik. Az utolsó tíz év alatt 520 millió lejt fektettek be munkásvédelmi intézményekbe.

Chirculescu és Ioanitescu beszédei után a király emelkedett szólásra. Az inaugu- rálás alkalmával üdvözlését hozta a mun- kásságnak, amelyben bizalma van. Rá- mutat arra, hogy az előrehaladás ténye- zője a munka és ennek felismerése mel- lett a kormány nagy munkát végzett a munkásság támogatására. A jövő pro- gramjában nagy munkásvédelmi ujitások szerepelnek: a munkásgyermek nevelé- se, az ezek számára való higienikus élet biztosítása, a munkás és a munkaadó kö- zötti béke megteremtése. Végül együtt- érzéséről biztosította a munkásságot.

Tanult a németországi katolikus centrum tragikus sorsából, amely éppúgy nyögi a porosz brutalitás és militarista reneszánsz eszizmájának taposását, mint a zsidók és a szocialisták.

A katolikus Ausztria, mint a katolikus internacionálé egyik előretolt bástyája, csak a katolicizmus logikáját követi ak- kor, amikor ember és ember között nem hajlandó faji alapon tenni különbséget, mert hiszen ebben az esetben a legegye- temesebb világvallás világnézetének alap- gondolatát hamisítaná meg, mely a sze- mélyiség, helyesebben a személyi értékek elsőbbségét hirdeti minden nemzeti és faji értékkel szemben.

A kis Ausztria küzdelmének azonban ugy helyi, mint nemzetközi vonatkozás- ban, van még egy másik érdekes szimp- tomája is.

Még néhány hónappal ezelőtt az osz- trák keresztény szocialista s a szocialde- mokrata párt elszánt ellenségekként áll- lottak egymással szemben. Ma ez a két, világnézetileg oly távolesó párt teljesen egyvonalra került a barna pestis elleni védekezésben s az Anschluss gondolatá-

nak teljes tagadásában.

S míg néhány hónappal ezelőtt az új osztrák kölesön ügyében a kis Ausztria csaknem elszigetelten a transzfermorató- rium végső és kétségbeesett eszközehez akart nyulni: ma a nagy világhatalmak, így elsősorban Franciaország, Anglia és Olaszország szinte egymással versenyez- ve sietnek a kis demokratikus köztársá- ság támogatására.

Minden jel arra vall, hogy Ausztria diadalmasan fog kikerülni a németorszá- gi náci-hordák barbár szorításából s Ke- let felé éppúgy eszközül fog szolgálni a hitlerista gonosztevők világbüntetének megakadályozásában, mint nyugaton Franciaország és Anglia.

S ha ez sikerül, mint ahogyan valószí- nűleg sikerülni fog, akkor a német civi- lizáció és kultura letéteményeseként hosz- su időre nem a hitlerista örületbe szé- dült nagy német birodalom fog szerepel- ni, hanem a kis Ausztria, melynek nemes küzdelme megérdemli, hogy minden szim- pátiánk felé áramoljon s hogy szemünket meleg érdeklődéssel szegezzük Bécsre, a hol az osztrák kormány székel.

VILAG TÜKRE

Az utóbbi évek nagy orvosi vívmányai

Az utóbbi évek legjelentősebb orvosi vívmányairól szólaltatta meg egy bé- esi folyóirat az osztrák főváros legki- válóbb professzorait. M. Oppenheim, Ervin Stranszky, Ernst Löwenstein és Robert Liechtenstein szoltak hozzá a kérdéshez, amely témájánál fogva ter- mézetesen nagyobb köröket is érdekel. Oppenheim professzor a vérhaj spiróhe- téjának 1905-ben történt felismerésében látja az utolsó évtizedek legnagyobb orvosi vívmányát. A tudós a követke- zőket mondotta:

— A spiróhéta felfedezését Schardin- nek köszönheti a világ. Ő utána jött Erlich professzor, aki megtalálta ut- ját a vérhaj terapiájának és pedig a Salvarsannal. Ez a találmány lehető- vettette a szifilisznek a diagnózisát. Most ott tartunk, hogy a vérhajt ki tudjuk gyökerestől gyógyítani, felté- ve, hogy olyankor ismerték fel, ami- kor az emberi szervezet még nincsen teljesen megfertőzve. A spiróhéta pal- lida körüli kísérletezéseket meg lehe- tett ejteni állatokon, főleg majmokon, nyulakon és tengerimalacokon, mint- hogy ezeknél is ugyanolyan hatást oko- zott, mint az emberben. Azonban csak a baj felismerésére nézve használtak az állatok. Ami a betegség gyógyítását illeti, ebben a tekintetben már egészen más utakat kellett az orvosi kutatás- nak végeznie. Most ott tartunk, hogy a spiróhéta pallida hatását pontosan meg tudjuk alapítani a hátgerinében és az agyvelőben. Wagner-Jauregg a ma- láriát is gyógyította Salvarsannal, úgy, hogy nyugodtan meg lehet álla- pitani, hogy Erlich volt az emberiség több nagy katasztrófájának a meggát- lója. A kísérletezések és kutatások to- vább is folynak és nincs messze az idő, amikor a szifilisz gyógyítását el fog- juk tudni intézni a lehető leggyorsab- ban és a lehető legradikálisabban.

Azt már csak mellékesen említjük meg, hogy Ehrlich zsidó volt.

Dr. Ervin Stransky a kor egyik leg- általánosabb betegségéről, a neural- giáról nyilatkozott. Szerinte a maláriá- val való gyógyítás, amelyhez Wagner- Jauregg neve kapcsolódik, a legered- ményesebbnek mutatkozott a neuralgia megbetegedéseknél is. Wagner Jan- regg a lueszből fejlődött paralízis meg- figyelése során rájött, hogy az ideg- rendszer luetikus megbetegedéseit is eredményesen le lehet gyógyítani sal- varsannal. Az idegbetegek ezrei, akik évti- zedeket töltöttek elmeorvóintézetek- ben, Wagner Jauregg zseniális sárga- láz kezelése után megint egészségesek és családjuk számára értékes embere- ké váltak. Ezt kell tekinteni idegyó- gyszati szempontból az utóbbi évtize- dek legnagyobb vívmányának. Mind- azonáltal a neurológiának és pszichiá- triának még ma is nagy területe van a kutatás számára.

Ernst Löwenstein tanár a tuberkul- zis elleni küzdelemről nyilatkozott. Sze- rint a Calmette-féle védőoltás eddig a legeredményesebb fegyvernek ennek a harcnak. Tíz év óta lehetővé megfi- gyelni a beoltottak tömegeit. A tuber- kulózissal foglalkozó orvosok és kutatók kell, hogy ezen a csapáson dolgoz- zanak, minthogy a szerológiai intéze- tek tudósai Angliában, Itáliában és Spanyolországban, ahol a védőoltásra nagy súlyt helyeznek, ezt a védeke- zést tartják eddig a leghatásosabbnak. Nemesak hogy ártalmatlanok tart- ják, hanem eddigi megfigyeléseik és tapasztalataik alapján vallják, hogy a Calmette-szérum tartós immunitást is jelent.

Lübeckben ugyan a Calmette-per más színben tüntette fel ezt az oltó- anyagot, csakhogy — mint ahogy az később kiderült — Lübeckben nem is a salád és a társadalom számára.

Select Mozgó
Mai kezdettel mutatja be
Dolores del Rio
közkezdelt művésznő legújabb
filmjét:
Mexico virága
romantikus szerelmi dráma, mely
Mexikó legszebb vidékein játszódik
le. A többi szerepekben: Leo Car-
rillo és Norman Fortser.

Calmette-féle törzset használtak fel, hanem Kiehlből valót, amelyet gyermek hullából tenyésztettek. A szerencsétlenséget ez okozta.

Löwenstein professzor, aki a diftéria profilaxisában korszakalkotó munkát végzett erre vonatkozólag, még ezeket mondotta:

„Mint minden más fertőző betegség-nél, a diftériánál is a profilaxisnak teljeseen veszélytelennek kell lennie. Azon a véleményen vagyok, hogy az immunitásnak a forrása legtöbb esetben a bőr. Az orvosok már ósidők óta ezen a véleményen voltak. A kenőesők mindig is a legkellemesebb orvosi szerekeknek bizonyultak. A kutatásnak tehát ebben az irányban kell fejlődnie.“

A professzor, aki huszonöt év óta foglalkozik a tuberkulózis bacillusainak kitenyészésével, erről a kérdésről is nyilatkozott és azt mondotta:

„Tapasztalataim szerint a tuberkulózis általános megbetegedés és innen van, hogy tuberkulózis bacillusokat találtam vitustanc és demencia precocis és egyéb idegbaj esetében is. A kutatás sok ebben az irányban sokoldalú és nagyon alaposak, de nem értek még meg a nyilvános megvitatásra. Nemso-kára azonban sor kerül erre is és a világ csodálkozni fog, hogy a tuberkulózis az emberi szervezetnek milyen területein terjedt el.“

Robert Lichtenstein tanár, aki európai híri urológus, a vesék megbetegedéséről ír. Ötven évvel ezelőtt találták fel Bécsben a hólyagtükröt, amely még ma is kitűnő instrumentuma a betegségek megállapításának. Ma természetesen a Röntgen-vizsgálat sokban kiegészíti a tükröt és lehetővé teszi, hogy a hólyag belsejében lezajló rendellenességeket pontosan megállapíthassuk. Az utóbbi években a vesekövek képződését lehetett pontosan megállapítani. Olyan vívmány ez, amely egy makacs, módfelel kímáló betegség legyőzését jelentheti. További haladás az, hogy egy kontraszt-eszköznek a vérépályába való befecskendezése révén sikerül a vesék normális funkcióját megfigyelniük egyúttal láthatjuk a legcsekélyebb beteges változásokat. Ez olyan esetekben, ahol a hólyagtükrő nem vezethető be, mint gyermekeknél, vagy nagybeteg férfiaknál, pontos diagnózis hoz segíti az orvost és igen gyakran megkíméli a beteget műtét beavatkozásától. Jó eredményeket lehetett elérni az utóbbi évek munkája révén a veseseperációk körül, amelyek sok esetben már teljesen elvesztették életveszélyes jellegüket.

A tudós rámutatott végül arra a körülményre, hogy a férfi csiramiigyei nem jelentenek veszedelmet az egyén fizikai és lelki épségére, minthogy minden veszedelmes utóhatás nélkül át lehet plántálni állatiakat és ilyen módon meg lehet menteni az embert a munka, a család és a társadalom számára.

BASC BERETET

közismert külföldi legjobb gyártmányt csak

viszont- eladóknak

divatszínekben azonnali szállításra ajánlunk. Kivánságra árajánlattal szolgálunk. Nagyobb városokban képviselőket keresünk lerakatok létesítésére óvadékkal

„Primafir“
Cluj, Cal. Victoriei 34

Gömbös kategórikusan elutasította az Ausztriával való perszonálunió gondolatát

„Elhibázott dolog volna a mai súlyos viszonyok között egy huszonegyéves fiatalember kezébe adni az ország irányítását“

Budapest, június 14. Gömbös Gyula magyar miniszterelnök az appropriációs vitában felszólalt s újra nyilatkozott többek között a királykérdésről is. Hangoztatta, hogy ő a nemzeti királyság híve s ellene van az Ausztriával való perszonálunióknak. Együttműködést kell teremteni Ausztriával, de köz-

jogi kapcsolatok nélkül. Gömbös szerint elhibázott dolog volna a mai súlyos helyzetben egy huszonegy éves fiatalember kezébe adni az ország sorsának irányítását. Ma a kenyérkérdés és a szociális problémák megoldásai messze megelőzik fontosságban a királykérdés felőli döntést.

Lesz még nyarunk — jósolja a meteorológus

Érkezett klímánk egy 35 éves száraz korszak utolsó évéhez

Cluj-Kolozsvár, június 14. El lehet mondani, hogy az embereket a legjobban az érdeklíti most, hogy mikor lesz már nyár. Az esős és hideg május után következő június sem mutatott eddig még arra, hogy a meleg időjárás beköszöntében van. Meg kell azonban jelezni, hogy a mérsékelt égöv alatt fekvő földrészek éghajlatát, így a miénket is, a szeszélyesség jellemzi. Különösen jellegzetes a mi éghajlatunkra az évről-évre megismétlődő körülmény, hogy június elején rendszerint hűvös idő van. Ezt össze kell kapcsolnunk a Medardus nap jelentőségével.

Azoknak a vizsgálatára, akik a folytonos esőzéstől tartanak, a következő megfontolásokat ajánljuk figyelmebe: Könnyen megeshetik, hogy június hónap — minden rossz jel ellenére — száraz lesz. Hiszen májusban és június elején eleget esett s a természet mindenben harmoniára törekszik. Tehát most száraz periódus kellene, hogy következzen a májusi nedves időszakra. Tömegesen teszik fel azt a kérdést az emberek, hogy milyen lesz az idei nyarunk. A kávéházi időjárásokrások készek is a felelettel és kijelentik, hogy megbomlott a világ rendje és hűvös, esős nyár következik.

Ezzel szemben a meteorológus tartózkodóan nyilatkozik a várható időjárásról és azt jósolja, hogy inkább meleg, száraz nyár bekövetkezésére számíthatunk, ha a hosszú évek statisztikáját vizsgáljuk. Ugyanis a klímánk most érkezett el egy 35 éves száraz periódus utolsó évéhez. Az átmenetileg mutatkozó eső lényegileg semmit sem jelent.

Az idei nyarunk az 1863. s az 1898. évek nyarához kellene, hogy hasonlítson. 1863-ban pedig olyan forró nyár volt, hogy a gabona és a fű kiégtek, a folyók és kutak pedig kiszáradtak. A századforduló tájékaára eset évek nyarai is inkább melegek voltak, úgy az 1898-as évé is.

Az is lehet, hogy ez a feltevés nem válik be, mivel már bejutottunk egy nedves, hűvös korszakba. Annyi azonban bizonyos, hogy nyarunk, meleg napsugaras nyarunk mégis lesz. Hiszen mindig úgy volt, hogy szeles, hideg időjárás és kellemes meleg napok váltogatták egymást. Egészen bizonyos, hogy a természet rendjében van bizonyos kiegyenlítődési folyamat és harmonia. Rossz idők jártak, be kell következnie tehát a meleg, napsugaras évszaknak is.

Az erdélyszerte híres, csodás hatású

Kolozsi sósfürdő

renoválva és újonnan átalakítva

vasárnap f. hó 18-án megnyílik

Autóbuszjárat a főpóstától vasár- és ünnepnapokon reggel 7 órától kezdve minden órában, hétköznapokon naponta háromszor fél 9, 1 és 4 óra, 7 órakor. Olcsó tour-retourjegy. Elsőrendű, olcsó konyha, kellemes, tiszta, olcsó szobák. Vonaton 50 százalékos fűrdőkedvezmény, vasár- és ünnepnapokon weckend kedvezmény.

Hármas gyilkosság egy bukaresti külvárosi kocsmában

A kocsmáros és három rokona késszurásokkal három embert pusztítottak el

Bucuresti-Bukarest, június 14. (Az Uj Kelet tud.) Borzalmas bűntény történt tegnap Bukarestben, amelynek nyomozása pereről-perere tárja fel a legizgalmasabb részleteket. Éjfél előtt két testvér: Barbulea Mihail és Nicolae, előbbi posta kezelő, a másik uccai árus, sógoruk; Moraru Ghita társaságában hazafelé tartottak. A két Barbuleat feleségeik is elkísérték, vendégségben voltak valahol családosztól. Utha ejtették Marin Cárstea kocsmájá, és ekkor a férfiak hazaküldték feleségeiket azzal, hogy bemennek egy pohár borra. Az asszonyok eleinte tiltakoztak, de később beleegyeztek a lumpolásba, amikor a férfiak megígérték, hogy csak rövid ideig maradnak a kocsmban.

— Ne féljétek, nem lesz semmi baj, — mondotta az egyik Barbulea. Ennek a mondatnak jelentősége volt az asszonyok előtt, mert Cárstea kocsmáros régen gyűlölte a Barbulea fivéreket.

A kocsmárosnak oka is volt erre. Barbuleaék hosszú ideje nem vásárolnak már a kocsmban, gyerekeiket gyakran küldöztették pénzzel a kezükben, hogy egyet-mást vásároljanak Cárstea konkurensénél. Betanították a gyerekeket, hogy amikor Cárstea kocsmájába elé érkeznek, teletörökkel kiabálják:

— Megyünk venni egy félliter cukját és tíz lejért maszlinát.

Cárstea örült me g adüthől és valahány szor meglátta a gyerekeket, nagyokat karomkodott utánuk. A Barbulea család bójog volt és miután a két testvér meglehetősen propagálta is a bojkottat, hamarosan követői is akadtak. Az ellenségeskedés meglehetősen régi volt és a szomszédok sokszor hallották, amint Cárstea a kocsmájában állva, szidta a Barbulea családot.

Ezért kellett megnyugtanni az asszonyo-

Lou de Cologne
Parfum
Goudre

GYÁRTMÁNYAI: L'OCÉAN BLEU
DOUCE-FRANCE-AMARYLLIS-FRANKINE

katt azzal, hogy nem lesz semmi baj.

Amikor a két fivér és Marin beléptek, a kocsmában javában folyt a mulatozás és két cigány húzta a doinákat a munkásokból álló társaság fölébe. Egy asztalnál három fivér ült, a Cicea testvérek, akik munkanélküli vasmunkások és a környéken mint híres verekedők váltak nevezetessé. Rokonai Marin Cársteannak.

Mikor az ujjonnan jöttöket megpillantották, az asztalnál mozgolódás támadt. A kocsmában váratlanul nehéz lett a hangulat.

Nicu Barbulea hort rendelt és odaszólt a cigánynak, hogy húzza el a nótáját. Ez a „merészség“ felbőszítette az ellenlábás társaságot. Felugrottak és megtámadták a régi ellenségeket: az egyik Cicea két késszurással megsebesítette Mihail Barbuleát. Ennek még volt annyi ereje, hogy kirohanjon a kocsmából, de negyven lépést sem futott, összeesett és meghalt. A két ezután Moraru Ghita mellébe furodott, majd Nicu Barbuleara került a sor, aki a hátába kapta a döfést. Moraru még a helyszínen meghalt, Nicu Barbuleat haldokolva szállították a kórházba. A rendőrség úgy a négy Cicea fivért, mint Cárstea letartóztatta.

Püspök Fürdői
Rádiumos Iszap
és Moor fürdő
Rangját, isklását, izületi és ideggyulladást, kőszvényét, thrombózist meggyógyítja. Szakorvos vezetés alatt Moor-iszap fürdő és pakolás.
**Hulámfürdő, Napi-
penzió 120-
Lelei,**
Kéjen prospektust: Püspökfürdő igazgatóság, Oradea mellett

Évtizedes vevőink régen tudják már, kedvükre szépen fest, tisztít a CZINK gyár

Két hét az épülő országban

Mit mond a telavivi Kamarai titkár?

Tel-Aviv, május hó

Ebben a pillanatban hatszáz új ház épül Tel-Avivban. Egy kicsit sietnek ebben a városban és ez a siettség meg is látatik a város életén. Sok minden primitív. Egységes építészeti stílusról nem igen lehet beszélni, hiszen kezdetben minden bevándorló a saját feje vagy izlése szerint építette a házat és a városi mérnökök most eleget török a fejüket azon, hogy a városi, meg a newyorki zsidók különböző szépségideáljait lehetőleg egyszerűsége hangolják. A megoldás egyszerű és szellemes, mint Kolumbusz tojása. Lebontják a régi Herzl gimnáziumot és a régi városházát és egy kilométerrel odébb építik fel újra teljesen üres telkek közepén. Odaépítik az új operát is és az átépített középületek köré új központi városrész épül majd egységes terv szerint.

De nemcsak a házakon látszik meg a siettség friss szaga, az ellentétek valóságát kergetik egymást ebben az új városban. Itt játszik a világnak talán a legjobb színháza, de itt főzik a világnak talán a legrosszabb kosztját. Tisztességesen megfőzött ételt csak a Wizo konyhán kapni. A Keter cipőgyárban kifogástalan cipő készül, de van egy fogpasztagyár, ahol olyan fogpasztát gyártanak, hogy puha krém helyett kemény kő jön ki a tubusokból. Mert az első bevándorlók azok voltak, akik odahaza leg hamarabb estek ki a kenyérből. Kevés szakértelemmel, de annál több vállalkozó kedvvel. Aki Varsóban ügynök volt és tizenkét évvel ezelőtt Tel-Avivba vándorolt, abból minden lehetett. Csak egy kötenyt kötött a hasára és kész volt a szakács, egy centiméter dugott a kabátja zsebébe és kész volt a pallér. Ha meg valaki Varsóban egy udvaron lakott egy olyan munkással, aki fogpasztát gyártott és néha hazahozta mutogatni az elrontott tubusokat, az nyugodt lelkiismerettel gründolt fogkrém gyárat Tel-Avivban.

Hogy a telavivi pincér mi volt odahaza, azt nehéz volna kitalálni. Reggelire tértünk be egyszer egy nagyon csinos és nagyon tiszta kávéházba. Rajtuk kívül senki sem volt a helyiségben, csak

A kamarai titkár megszólaltatja a számokat

A bevándorlók egy része ennek ellenére is a városokba özőnik.

Amikor Katz Benjámin, a telavivi Kereskedelmi és Iparkamara titkárát erről a dolgról kérdezzük, maga helyett a számokat és a grafikonokat beszélgeti.

— A zsidó Palesztina 22 százaléka foglalkozik mezőgazdasággal, 78 százalék a városban lakik. A célunk az, hogy fele-fele legyen a városi lakos és a földműves, mint Belgiumban. Korlátlan lehetőségek vannak még a földön. Rengeteget fejlődött a falu, de a városok még többet. A háború óta hatszorosára emelkedett a narancstermelés. Az idén négy és félmillió láda narancsot exportáltunk, nyolcszáz ezer ládával többet, mint tavaly.

— Nem lesz baj a sok narancsból?

— Dehogyan. Versenyképes a palesztinai narancs nemcsak minőségben, de azért is, mert három hónappal korábban jelenik a nemzetközi piacokon, mint az egyéb narancsok.

— Az ország azon az úton van, hogy egyetlen nagy kert legyen belőle a közeli óriási sivatagtömb közepén. Az öntözésizsztémánk már is jobb, mint akár a kaliforniai. Százhatvan fajta szőlő terem, huszonkét fajta mandula. Egy halom mezőgazdasági kísérleti állomás kutatja a föld lehetőségeit. Tavaly óta terem már kitűnő alma, körte, szilva, dió, az idén nőtt az első dinnye, egyelőre még olyan, mint a tők, jövőre biztosan rá fognak jönni, hogy kell kifogástalan diányt természetien.

— És még mi mindent lehet természetien. Hiszen még mindig importálunk lisztet és tojást Egyiptomból, vaját Ausztráliából és almát Kanadából.

— Hogy látja az elhelyezkedést a városokban?

— Palesztina most épül, fejlődik az ipar, találhat mindenki elhelyezkedést, bár biztosítani nem lehet senkit.

— A helyzet jó. Nagyon jó. Egymillió kétszáz ezer font volt az állami költségvetés feleslege. Pedig nincsenek adók. De az adminisztráció egyszerű, olcsó és men-

egy ur, aki nyugodtan ült és ujságot olvasott. Türelemmel vártunk, hogy majd csak előkerül valaki, aki kiszolgál. Tíz egész perc múlva az ujságot olvasó ember letette a lapot, hozzánk jött és megkérdezte, hogy mi tetszik. Ő volt a gazda, de egyáltalában nem volt sürgős neki a dolga. Előbb kiolvasta az ujságot. Utóbb derült ki, hogy mielőtt Tel-Avivba került volna, orosz fogoly volt Budapesten. Ott szokta meg a pihenést és az ujságot olvasást.

Ilyen körülmények között igazán jó szakember hamar munkát találhat Tel-Avivban. Különösen, ha az építéssel valamilyen kapcsolata van a mesterségének. Asztalos, ács, kőfaragó, betonmunkás, szobafestő, villanyszerelő. A mi hajónkhal együtt érkezett az országba egy csikszeredai szobafestő. Harmadnapra megfogott az uccán:

— Nem tudják az urak hol jobb a levegő és a víz Tel-Avivban, Haifában vagy Jeruzsálemben?

— Mind a három városban volt már ki látása állásra.

Persze egy pillanatra sem szabad elfelejteni az ország kis méreteit. Ha Tel-Avivban hiány van ácsokból, azt jelenti, hogy husz-huszonöt új ács tulontul eleget.

Igazi munkahiány a földeken van, a hol a parasztság a szó-szoros értelmében koldulják a szakszervezetektől a munkásokat. Megtörtént egyszer, hogy egy kfarabani chaluc, akit egy Goldschmit-féle narancsosba közvetítettek munkára, eltévedt a narancsosok között és találmorra bekiáltott egy kapun:

— Ez a Goldschmit kert?

— Ez — kiáltották vissza — jöjjön be dolgozni.

Este, amikor kifizették a bért, kiderült, hogy becsapták. Idegen földön dolgoztatták, ahol örültek a kapóra jött munkásnak.

A tengerparti gazdag parasztsztrókat elhatározták, hogy nem várnak míg a kormány kiépíti a haifa-telavivi új utat, hanem egyik falu utat épít a másikig. Hónapról-hónapra halogatják a munkát: nincs munkás, pedig pénz volna bőven.

kereskedelmi mérlegünk?

A titkár kihuz egy dossziert, azután megesóválja a fejét:

— Hm, — mondja — Románia elég keveset vásárol. Mi 518.919 font értékű árut hoztunk Romániából. Románia csak 22 ezer font erejéig vásárolt. Mi deszkát és marhát vásároltunk, Románia narancsot és olajat.

A kereskedelmi törvényekről érdeklődünk. Hogy hogyan van szabályozva a gazdasági élet.

— Inkább bizalmi bázisra épülnek ma még a kereskedelmi összeköttetések. A kereskedelmi törvényeket csak most készítik elő. A még érvényben levő váltó törvény szerint, aki a protestált váltót nem fizeti ki, huszonegy napi börtönnel büntethető. Eddig még soha el nem itéltek zsidót emiatt. A háború utáni első években 85 százalékát fizették ki rendszeresen a lejárt váltóknak, a krízis éveiben 90 százalékát, most 100 százalékát fizetik ki pontosan. A hitelező — éppen a börtönbüntetés miatt — belement minden elfogadható prolongációba, az adós pedig rendszeresen fizetett.

— Sokan azt hiszik — vetettük fel a kérdést — hogy a palesztinai erőteljes munkásmozgalom kedvét fogja szegni a

tökének palesztinai investációjától. Mi önnök a véleménye erről?

— Pont az ellenkezője. Elsősorban a tökét nem lehet visszatartani. Jönnie kell Palesztinába. Nincs más útja a zsidó tökének. A munkás mozgalom pedig csak használ a vállalkozásnak. Pontosan tud kalkulálni. Nem érhetik meglepetések és éppen az erős szervezetek miatt a versenytársai is egyforma munkafeltételek mellett kell dolgozzanak. De a jól fizetett munkás, jó fogyasztó is és a fogyasztó tömeg az egyetlen reális bázisa a termelésnek.

— Nézze meg azokat a falvakat, ahol olcsóbb arab munkásokkal dolgoztatnak, nem élnek túlságosan jól a parasztsztrók. Ott viszont, ahol a szervezett zsidó munkások dolgoznak, virágzik az egész falu és a gazdák, akik drágább munkabért fizetnek, jobban élnek.

— Hogy ez paradoxon? Dehogyan. Hiszen az olcsóbb arab munkás egész bérét elviszi, nem vásárol semmit a faluból, míg a drágább zsidó munkás egész bérét elkölti. Hiszen igényei vannak. Az arab munkás nem bérel lakást, elhál kint a mezőn. A zsidó munkásnak kell lakás és minden egyéb, vagyis egész bére ott marad a faluban. Azért élnek jobban a drágább munkabérral dolgozó falvak.

Egy hamburgi gyárost jelentenek be. Ezen a héten a nyolcvanötödik gazdag német zsidó, aki felhág a telavivi Kereskedelmi Kamara lépcsőin. Hogy egy kicsit diskuráljon és egy kicsit kalkuláljon. Hátha kijön belőle valami.

Jámbor Ferenc

Elnapolta magát a leszerelési konferencia effektív bizottsága

Eltiltják a németországi munkaszolgálati kötelezettséget

Genf, június 14. A leszerelési konferencia effektív bizottsága június 27-ig elnapolta magát. Az utolsó ülésen összegyűjték a megállapodásokat s a főbizot-

ság elé terjesztendő jelentést szövegezték meg a németországi munkaszolgálati kötelezettség eltiltása s a katonai behívás előtti katonai kiképzés ügyéről.

A dollár Zürichben 418 alá került

Ilyen lecsuszott dollárkurzust a nemzetközi piac még nem látott

Párizs, június 14. Diplomáciai körök-ből származó értesülések szerint az amerikai szövetségi jegybankok az ideiglenes dollárstabilizáció fejében nagy árat akarnak szabni. Kikötésük többek között az, hogy amennyiben a nyeresztermények árai Amerikában nem emelkednének tovább, az Egyesült Államoknak jogában lesz a dollár újabb devavalizálása.

Ezzel kapcsolatban a francia lapok hangot adnak annak az elégedetlenségnek, amely a francia gazdasági és pénzügyi körökét elfogja a dollár és a font stabilizációjának elmaradásával kap-

csolatban. Párizsban azt szerették volna, hogy a világgazdasági konferencia összeülése után nyomban tegyenek amerikai angol közös nyilatkozatot a stabilizáció ügyében, ami az értekezlet sikerének kilátásait előbbre vitte volna. Ehelyett a dollár újabb árfolyamhanyatlása következett be, ami kezd aggodalmat keltő jelenséggé válni. annál is inkább, mert tegnap a dollár Zürichben 418 alá került. Ilyen lecsuszott dollárkurzust a nemzetközi piac még nem látott. Az amerikai valuta ezzel teljes husz százalékkal alatta van régi árfolyamának.

Részletteljesítéseket is elfogad az amerikai kormány a mai hadiadóssági esedékességekre

Anglia ma 10 millió dollár részletet fizet

Párizs, június 14. Diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint az amerikai kormány hajlandó lesz részletteljesítést is elfogadni a hadiadóssági esedékességekre. Washingtonból újólag kifejezésre jutottak hajlandóságukat az adósságok ügyének megvitatására.

Egyidejű jelentés szerint Londonból az este folyamán több ízben telefonbeszélgetés folyt Washingtonnal a hadiadósság kérdésben. Ugy hírlik, hogy amerikai részről hozzájárultak ahhoz, hogy Anglia június 15-én részletteljesítést teljesítsen. Az összeg 10 millió dollár lenne.

A Paris Soir revali távirata szerint Esztorozság június 15-én nem fizet az Egyesült Államoknak. Az esedékességi összeget nem is vették fel a költségvetésből.

London, június 14. Utolsó híradások és az Evening News közlése szerint Anglia és Olaszország kormányai jegyzéket in-

tétek az Egyesült Államok kormányához, amelyben javaslatokat tesznek a június 15-én esedékessé váló hadiadóssági annuitások ügyében. Ugy hírlik, hogy ugy Anglia, mint Olaszország felajánlotta az esedékes részlet tíz százalékának megfizetését, akként, hogy a teljesítés egy része ezüstben is történhetik.

A newyorki lapok szerint Roosevelt elnök ma ad végleges választ az angol és olasz jegyzékekre és valószínűleg azt fogja közölni, hogy a javaslatokat nem fogadhatja el, mert nem adhatja hozzájárulását olyan megoldáshoz, amely az amerikai hitelezői érdekeket csorbítja, vagy kétségessé teszi. Együttal közli az elnök azt is, hogy nem emelhető kifogás az ellen, hogy az angol és olasz kormányok a fizetésre szánt összeget letétbe helyezték az amerikai kincstári hivatalnál.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

NIVEA
CREME + OLAJ barnító hatása felülmúlhatatlan

mert egyrészt elősegíti a leburnulást, másrészt pedig meggátolja a bőr felégését. Mindenki meg fogja Önt csodálni természetes barna színéért. — De ne napfürdőzzék soha nedves testtel, hanem minden esetben előzőleg dörzsölje be bőrét NIVEA-CREME vagy NIVEA-OLAJ-jal.

NIVEA-OLAJ: Lei 55.—, 85.—
NIVEA-CREME dobozban: Lei 16.—, 34.—, 72.—, tubusban: Lei 30.—, 45.—

Bernard Shaw a hitlerizmusról

London, június 14. Egy nagy londoni lap munkatársa beszélgetést folytatott Bernard Shaw-val. A beszélgetés folyamán az újságíró a hitlerizmusról terelte a szót. Az újságíró megkérte a világhírű író, hogy mondja meg véleményét Hitlerről, a hitlerista Németországról és a németországi zsidók helyzetéről. Bernard Shaw a következőket mondotta:

— El kell ismerjem, hogy bizonyos tekintetben, különösen az első időkben, szimpátiát éreztem Hitlerrel szemben. Hitler urnak sikerült Marx Károlyt legyőznie, hogy Bernard Shaw eszméinek lobogója alá masírozzon. Azonban: tévedtem, Hitler megköttyösödött. S pont ott, ahol a világtörténelemben sokan megköttyösödtek: a zsidóknál. A zsidók problémáinál. Hitler Adolf olyan hatalmat kapott, amelyet csak nagyon nagy államférfiak kaphatnak. Ez megártott neki. Az volt a legelső dolga, hogy feltámasztotta az inkvizíciót. Azt az inkvizíciót, melynek az volt legfőbb teendője, hogy gyilkoljon.

A judofóbia éppen olyan patológikus tünet, mint a hidrofóbia. Egy terhelt államférfiútól kitalálhatjuk az, hogy, amint most a zsidók ellen indított irtóhadjáratot, úgy holnap, vagy öt perc múlva a jesusiták ellen fordul. Lehet, hogy mire megvirrad, osztrákszonnyat kap Hitler. Ez ellen még az angol zsidók sem védekezhetnek. Nem tudnának csinálni semmit. A zsidógyűlölnöknek mindig volt terheltségük. De nemcsak a zsidógyűlölnöknek. A négerellenes Klu.Klux-Klan tagjainál is könnyen megállapítható a delirium tremensz jelei. De azért még egyetlen rablóvezér sem lett az Egyesült Államok élőke.

Rosenberg urat udvariassal fogadta az angol hatóság. Holott be kellett volna szállítani a legelső londoni — örültekházába.

Az örült Rosenberg azt mondja: a zsidók mind pénzkereskedők. Allyright.

Ha butorait tőlünk vásárolja 3 előnye van

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Készenlért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

Széke y és Réti Butorgyár R. T.
Târgu-Mures, Bucuresti, Brasov.

A náci szocialisták. Mint ilyen üldözik a magánkezelést. De azt már megtanulhatták volna tőlem, hogy: addig, amíg a szocializált kormány

KÖZGAZDASÁG

A likörgyárosok között kinos feltűnést keltett, hogy a Monopól a gyárosoktól nagybani eladási engedélyt akar szedni

A Monopól vezérigazgatóság 6277. sz. a. rendeletével utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy a likör, rum és konyakgyárosoktól az 1933-34. évre szedjék be a párolt szesz italok nagybani eladására szóló engedélyt illetéket, amely megyeszékhelyeken levő gyárosoknál évi 20.000 lej, más városokban 15.000 lej és községekben 7500 lej. Ez az illeték egy tételben rovándó. Az 1932. és 1933. évi időre szóló illetékek behajtásának idejét később fogja közölni a szeszmonopól. A gyárosok számára gyártmányaik nagybani eladására szóló engedélyt az illeték levővása után fogják kiállítani és az engedélyt bevégelték 660 lej.

A likörgyárosok körében kinos feltűnést keltett ez a közzététel, mely ellen sok jogi és méltányossági kifogást emeltek.

A csatlót területeken létező rum-, likör- és konyakgyárak ugyanis egyuttal szeszitalok nagybani eladására is foglalkoznak és erre már korábban kaptak engedélyt, melyek értel-

més ereje, hogy eltarítsa embereit, addig nem szabad üldöznie a magánkezelést a tőkét. Tanulhattak volna a szovjet és a kulákok példájából. Nem tanultak. Egyáltalán: a náci nem okoskodtak semmit a történelemből. Eszembe jut az a mondás, melyet La-woisier halálraítélésének idejében mondtak: „A köztársaságnak nincs szüksége kémikusokra.”

Einstein külföldön éppen olyan ember, mintha Németországban lenne. Sőt. Külföldről többet tehet. S tenni fog. Európa meg fogja bélyegezni a náciakat. S ha a náciak — akik ugyis, mint fasiszták, ugyis, mint szocialisták (?) megérdemelnék az elismerést — állati s ostoba zsidóellenességük mellett tovább is kitartanak, akkor... megérdemlik, hogy úgy bánjunk velük, mint az örültekkel.

mében joguk van minden szeszitalt árulni tehát, rum, konyak és likör forgalombahozására is. Ezenkívül mind-egyik cég annakidején bejelentette, hogy desztillált italoknak és általa gyártott italoknak forgalombahozásával foglalkozni kíván. A monopólvezetőség ennek alapján respektálta a szerzett jogokat és mostanáig nem követelt újabb engedélyt. Azonkívül az 1930 évi szesz törvény 218-ik szakasza értelmében „likörök, természetes pálinkák habzó, pezsgő és likörösborok gyárosai nem tartoznak gyártmányaik nagybani eladására engedéllyel rendelkezni.”

Ezt a törvényszakaszt mindmáig nem hatálytalansították. A monopól igazgatósága tehát két illetéket követel a likörgyárosoktól. Mindaddig, amíg a sérelmes rendelet ellen indított akció eredményét az illetékes gyárosok pontosan nem tudják, jól teszik, ha az illeték befizetését tartózkodnak, illetve a törvény 225-ik paragrafusára hivatkoznak, csak az első részletet fizetik ki.

Autómotorok indulnak Szatmár—Nagybánya—Besztercén át Csernovicba

Satu-Mare-Szatmár, június 14. (Az Uj Kelet tud.) Fontos terv megvalósítását készíti elő a CFR központi igazgatósága. A CFR autómotoros járatot akar beindítani Szatmár és Csernovic között, mely a következő útvonalon közlekedne: Szatmár—Nagybánya—Zsibó—Dés—Beszterce—Borgóprund — Dornisoara—Dornavatra—Csernovic és vissza.

Tudjuk jól, hogy ez a terv miért került fel és miért van szükség arra, hogy rendszeresen kiépített vasutvonalok helyett, amelyeken Szatmárról két irányban is el lehet jutni Bukovina fővárosába, mégis a gyengébb alapépítményű borgóprundi vonalat akarja a vasut igénybe venni, amelyet a németek a világháború alkalmával csapatszállítás lebonyolítására építettek.

A Szatmárról nagyváradi irányban induló vasutvonalon ugyanis óriási a távolság. 36 órába kerül, míg a szatmári utas gyorsvonattal eléri Csernovicot. A szatmár—szigeti vonalon még cifrabb a helyzet. Ezen a vasutvonalon elegendő 16 órai utazás is, de ez csak azok a romániai utasok használhatják, akiknek útlevelük, cseh, valamint lengyel vízumjuk van.

A Csernovic felé haladó vasutvonal ugyanis Szigetet elhagyva, cseh és lengyel területen is átvezet s ezek a velünk szomszédos, sőt szövetséges országok vízum nélkül nem engedik át a román utast. Előáll tehát az a lehetetlen helyzet, hogy az a román utas, aki Szatmárról Csernovicba akar utazni, azaz Romániából Romániába — utlevelet kell hogy váltson és hozzá két ország vízumját. Ilyenformán nem csoda, ha a cserno-

vici vonalon futó közvetlen romániai kocsis naprólnapra üresen teszi meg az utat Szatmár és Csernovic között, a CFR vezetők pedig más megoldást kerestek. Május 23-án autómotoros próbajárat volt a Szatmár—Beszterce—Csernovic vonalon. A próbajárat teljes kielégítő eredményt hozott. Az eddigi óriási távolság 14 órára csökkent. Ennyi kell ugyan is az új vonalon, hogy egy szatmári utas Csernovicot elérje. Utlevelet és vízum nélkül. Hogy országos viszonylatban is milyen fontos ennek a vasutvonalnak megnyitása, csak azt a példát említhetjük, hogy ezentúl a szatmár—jasi utat 17 óra alatt lehet megtenni, az eddigi két és fél nap helyett.

A terv szerint az ország belsejéből Kolozsváron át Dére közlekedő autómotorokat állítana be a CFR, amelyeknek ott csatlakozásuk volna a csernovici autómotorokhoz.

A szigeti utasokról is történik gondoskodás az új tervben. Szigetet Szatmárral szintén motorosjárat kötné össze, amely csatlakozást kapna Szatmáron a Csernovic felé induló autómotorhoz.

Friss gazdasági vérkeringést van tehát hivatva ennek a vasutvonalnak forgalombahelyezése az ország északkeleti részében teremteni és egészen bizonyosnak tartjuk, hogy ezek a motorok állandóan telve lesznek utasokkal.

Értesülésünk szerint az új vonalon augusztus 1-én nyílik meg a közlekedés és a CFR már építi is azt a különleges, 16 üléses motorost, mely könnyű konstrukciójánál fogva alkalmas lesz a hegyek között merészen emelkedő vasuti

vonal megmászására.

Ezen a vonalon való utazás egyúttal a legolcsóbb is lesz, mivel itt a legrövidebb a távolság.

Egyetlen kellemetlen ódala van mindössze ennek az utnak, Szatmárról indulva ugyanis Besztercén és Dornisoarán az utasoknak át kell szállniuk. Ez azonban elenyészően csekély áldozat ahhoz képest, hogy regényes vidéken rövidebb idő alatt és kevesebb költséggel fogják Bukovina fővárosát elérni.

Két lejre szállították a gyufa árát

Bucuresti-Bukarest, június 14. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap aláírták a kormány és a román gyufagyárak bukaresti központja között létrejött új megállapodást. Ennek értelmében a gyufa árát 3 lejről 2 lejre szállítják, a kormány a gyufaközponttól való járulékait ezzel szemben 3 millió dollárról másfél millió dollárra szállították le.

A klinikai tetőzet bádogozásának árlejtése. A kolozsvári klinikák bádog tetőzetének tatarozását a nyár folyamán megkezdik. A javítási munkálatok árlejtést tűzött ki a klinika. Az árlejtést június 27-én tartják meg.

A kolozsvári tanonkiállítás. A folyó évi tanonmunkakiállításon kiállítandó tárgyak beszoállítására 1933 június 19-21 napjain történik. A tárgyak elbírálása június 22-24 napjain lesz. A kiállítás nyitva lesz június 25-től július 2-ig. A kiállítás bezárása és a díjak kiosztása július 2-án délután 5 órakor. A kiállításon résztvehetnek tanoncok, segítők és mesterek (munkaadók), azonban csak a tanoncok munkái lesznek elbírálva és jutalmazva. Kolozsvári Iparhatóság.

Kiújult az árharc a kolozsvári benzinpiacon. A kolozsvári benzinpiacon ismét erős árharc dúl. Ismeretes, hogy a dési finomított a regáti Concordia vette bérbe és a kolozsvári piacon képviselőt állított fel, amely a kedvezőbb szállítási lehetőségek miatt olcsóbb benzint ártallapított meg. Erre válaszul a Distributia hétfői naptól kezdve 9 lej 50 banis benzint 8 lej 50 banira redukálta.

A gyógyszereszek tiltakoznak az ellen, hogy drogériák kábítószereket áruljanak. A bukaresti gyógyszereszek tegnap gyűlést tartottak az egészségügyi törvény új végrehajtási szabályzata ellen, mert az lehetővé teszi, hogy a kábítószereket a drogériák is árulhassák, ami éppen e tiltott szerek nemkívánatos terjesztését teszi lehetővé.

Hírek a kartellfrontról. A romániai ablak- és ajtópankartell megalanult. Tagjai: Schuster és Bundschuh Brasov, Cyclop Calac, Grundmann Arad, Unió Szatmár. A legutóbbi időben a gyárak között olyan éles verseny volt, hogy nyers anyagában árusították a készárúkat, úgyhogy a kartell megalakulása következtében az árak emelésére számíthatnak. A vasredőnykartell, a tagok között felmerült nézeteltérés folytán, felbomlott.

PALESTINAMEETING. A Zs. N. Sz. kolozsvári helyi csoportja vasárnap (18-án) a Corso-mozgóban Palestina-meetinget rendez. Részteltek holnap közlünk.

OLIO SASSO

Éttermesek! Vendégeitek megelégedettek, ha OLIO SASSO-val főztök!

Kizárólagos képviselő Románia részére: D. Paolini Bucuresti III. Str. Vasile Lascar 166.

a d

Tizenh

Bucuresti Mihályt, előtt... felségsejt... egyéb bü... kényszer... naj bír... harmadik... lember... Amikor... tegnap... jába és... — Buj... indul Bu... mezett m... Egyetlen... Csenedes

— It... nyekhez... jor — és... iszerek sok... badságra... hozta el... szívesen... életen át.

Bujor, k... valóságos... kérte az... Külön pav... cellája ma... nyílik. Eb... külön világ... séges kert... Piciny ma... dül főzött... s a feyh... az aggoda... Bujor elm...

A borza... ház zordon... sok nyug... élt. Az ezt... nyasok, a... között mi... lálták.

Amióta... évi kénysz... veket is... szabad, va... rendezi a... szociológia

Amikor... jelezte, ho... a nyulak... mely lehan... szer végig... állatkáta... a hosszú... más lábait... — a „szaba... A cämpi... cialisták é... szesítették... ült az arca... ült kérése...

— Menj... le a két le... Nanát... holmimért...

A doftan... tönigazgató... tat, Délutá... jelen: Vad... átiratával... mával, Bu... A rendőrsé... ciáldemokr... — Jöjje... Bujorért, a... jes ép-égb...

Futótűz... kegyelmezé... sietet a p... jort látni, Moskovic... saságában... kat lépve... gára cserz... a filozóft... leány vörö... át (a neve... jelent), a...

Csendes, meglört ember lett a doftanai börtönből kiszabadult Bujor Mihály

Tizenháromévi rabság után Bujor tudni szeretné, hogy mi történt 13 év óta a világon

Bucuresti-Bukarest, június 14. Bujor Mihályt, a szocialista vezért — akít ez előtt 13 esztendővel hazaárulásért, felségserzésért, kémkedésért, valamint egyéb büncselekményekért életfogytiglani kényszermunkára ítélte a legfelsőbb katonai bíróság — a király a restauráció harmadik évfordulója alkalmából kegyelemben részesítette.

Amikor a doftanai fegyház igazgatója tegnap reggel 6 órakor beállított cellájába és közölte vele:

— Bujor, készüljön fel, egy óra múlva indul Bukarestbe. A király megkegyelmezett magának. Ma kiszabadul.

Egyetlen arcizma sem rándult meg. Csendesen, mintha semmi sem történt volna, tekintetével révetegen nézve a kijáratot, mondotta:

— Miért? Hisz én nem kértem.

A börtönigazgató feszülten figyelte Bujor arcát. Halkán, hivatalos formák betartásával, egyszerűen közölte vele a hírt, nehogy az esetleges meglepetés végtelen következményekkel járjon. De minden aggodalom feleslegesnek bizonyult. Bujoron nem vett erőt az izgalom. Mumiaszerű arca mozdulatlan volt. Sőt mintha mélyen fekvő fekete szemében a szájalom kifejezése jelent volna meg.

— Hát nem örül Bujor, nem örül a szabadságnak? — kérdezte a direktor, akít jobban meglepett a megkegyelmezett higgadsága, mint azt a szabadság híre.

„Szabad voltam én a börtönben is“

— Itt is szabad voltam, a körülményekhez képest — mondotta halkán Bujor — és ha kikerülök innen, akkor sem leszek sokkal szabadabb. Nem arra a szabadságra vágytam én, amelynek hírért ön hozta el. Más az a szabadság. És azért szívesen maradnék Doftanában egy egész életen át.

Bujor, különösen az utóbbi évek során, valóságos mizantropá változott. Maga kérte az elkülönítést a többi raboktól. Külön pavillonba helyezték el. A pavillon cellája magas falakkal ékerített udvarra nyílik. Ebben az udvarban Bujor egész külön világot rendezett be magának. Zöld szőcses kertje volt, külön virágos kertje. Piciny majorságudvar, nyulászta. Egyedül főzött magának. Ritkán szólalt meg s a fegyházigazgató többször közölte azt az aggodalmát a felsőbb körökkel, hogy Bujor elméje borult.

A borzalmas és nedves doftanai fegyház zordon falai között: az igazi filozófusok nyugalmával, sorsával megbékélten élt. Az ezüstszőrű nyulak, a hangos szárnyasok, a sokszínű virágok és növények között mindig gondolatokba merülve találták.

Amióta életfogytiglani büntetését 20 évi kényszermunkára csökkentették, könyveket is kapott, írhatott. S most, hogy szabad, valószínűleg rövidesen sajtó alá rendezi a fegyházban írt filozófiai és szociológiai műveit.

Bucsu a doftanai börtöntől

Amikor elkészült az utra s a börtönör jelezte, hogy indulhatnak, Bujor lement a nyulai és szárnyasai közé. Arcán mély lehangoltság tükröződött. Még egyszer végigsimogatta tekintetével az apró állatkákat, amelyekkel úgy összeszokott a hosszú esztendő rabsága alatt s reumás lábait maga után vonszolva elindult — a „szabadság“ felé.

A címpinai állomáson reuavárákozó szocialisták elvtársai meleg ünneplésben részesítették. Bujornak fájdalmas mosolytült az arcán s a sok kérdezőzködésre rövid kéresei felelt:

— Menjen fel valamelyiketek s hozza le a két legöregebb nyulat, Fritzet és a Nanát. . . Holnapra visszajövök a többi holmimért is.

A doftanai fegyházor a vacaresti börtönigazgatóságnak adta át a kiszabadultat. Délután Anjnan rendőrkomiszár megjelent Vacarestiben a rendőrprefektúra átiratával és a királyi kegyelmi dekrétumával. Bujort átadták a rendőrségnek. A rendőrségről valaki áttelefonált a szocialdemokrata párthoz:

— Jöjjenek el a rendőrprefekturára Bujorért, aki szabad s vegyék őt át teljes egészében. . .

Bujor a szocialisták otthonában

Futótűzként terjedt el a hír a megkegyelmezésről. Száz száz munkás sietett a párt ivoruccaj székházába Bujort látni. Csak estefelé érkezett meg Ilie Moskovici, Fluera és Titel Petrescu társaságában. Reumája miatt lassan, aprókat lépve jött. Arcán, amelyet sötétsárgára cserzett tizenhárom év szenvedése, a filozófusok nyugodt mosolya. Fiatal leány vörös bazsarózsa csokrot nyújtott át (a neve: Bujor, románul bazsarózsát jelent), a munkások az internacionálét

énekelték. Nyugodtan jártatta végig tekintetét: a jelenlevőkön, ismerősöket keresett és talált.

— Hogy vagytok még — kérdezte alig hallhatóan.

Az ének elhangzása után csend lesz, majdnem halotti csend. Bujor a párt vezetőinek társaságában elindul az irodák felé. A munkások szinte visszafojtott lélegzettel hallgatnak és amiután szikár fekete alakja eltűnik az egyik irodában, halkán beszélgetnek. Mint amikor egy nagy lábadozó beteget hoz haza a család a kórházból, ahol már lemondottak az életéről.

Megszólítjuk mi is Bujort:

— Milyen volt a helyzete a fegyházban?

— Tűrhető, azóta hogy könyveket kaptam. Bár vannak ott emberek, élő halottak, akiket elsorvaszt. Doftana nedves és penészes cementje.

— Örvend a szabadságnak?

Bujor sokáig nem válaszol a kérdésre, majd így szól:

— Még nem tudom, örülhetek-e?

— Mik a tervei?

— Előbb meg kell tudnom, hogy 13 év óta mi minden történt a világon. . .

Bujor multja

Nagyon fáradtnak látszik. Int is, hogy menjen akar.

Bujorról úgy beszéltek valamikor, mint a legveszedelmesebb s a legvéresebbkezü forradalmárról. Arcáról a végtelen szelidség olvasható.

Ügyvéd volt Jasiban s már fiatalon sodródott a szocialista mozgalomba. 1911-ben a Romania Muncitoare, 1912-ben a Muncitorol CFR szerkesztője s bár jó módú szülei vannak, teljes odaadással veti magát bele a munkásmozgalomba. 1914-ben az a nézete, hogy Romániának a központi hatalmak oldalán részt kell vennie a háboruban. Már ezzel a lépésével is sok ellenséget szerzett. 1916-ban több szocialista elvtársával, közöttük Rakovskival, együtt letartóztatják és a galatai börtönbe zárják. 1917-ben a visszavonuló orosz csapatok kiszabadítják a börtönből, Odesszába menekül, ahol megszerzei a román forradalmi zászlóaljkat.

Nagy szolgálatokat hozott Bujor Odesszában az odamenekült román politikai menekülteknek s egyesek szerint Iunian, Argetoianu, Potarca, Raducanu s más politikuskok neki köszönhetik, hogy élve menekülhettek meg Odesszából. Ennek ellenére életfogytiglani kényszermunkára ítéltek. Hiába keltek védelmére Iunian, Raducanu és Argetoianu, az akkor (1920.) atmoszféra és Bujor magatartása a tárgyaláson olyan volt, hogy elítélték. Másoknak a bűneit is magára vállalta s ezzel megpecsételte a sorsát.

1928-ban az ostromállapot megszüntetésével Iunian intervenciójára 20 évre szállították le életfogytiglani büntetését. 1931-ben Argetoianu is lerótt a hálóját, negyedével csökkentett s most — egyes verziók szerint — Leon Blum és Henderson intervenciójára kérte Titulescu az uralkodót, hogy kegyelmezzen meg Bujornak.

Ma délelőtt Bujor visszautazott Doftanába, hogy összegyűjtse a holmiját, a könyveit, a kéziratait s hogy magával hozza két öreg barátját, a Fritzet és a Nanát.

Hátszegi Ernő

Árad minden fiatal teremtményből. Mi hasonlítható össze azzal a varázssal és törékeny kecsességgel, amely kőrüllengi. A becézett gyermek mosolygása és a virágzó almafaágak; jelképezik azt az ifjú örömet, amely egy csodálatos illatszerálmány révén érhető el.

FLEURS D'AVRII

az a csodálatos kölnivíz, amely minden tavaszi virág gyöngéd illatát egyesíti s a fiatal nők varázsos illatfelhőjébe burkolja Önt.

LE GRAIN GYARTMANY

CSAK EREDETI CSOMAGOLÁSBAN VALÓDI!

Mától kezdve megszűnnek a kontingentálási bizottságok

Bucuresti-Bukarest, június 14. (Az Uj Kelet tud.) Vaida miniszterelnök ma letette az esküt mint ipari és kereskedelmi miniszter. Vaidán kívül Gafencu is a királynál volt, hogy államtitkári esküjét letegye. Ma egyébként Ghelmegeanu földművelésügyi államtitkárt a pénzügyminisztériumhoz helyezték át.

A miniszterelnök kereskedelemügyi miniszterre való kinevezésével kapcsolatban mára várják a kontingentálási rendszer eddigi módszereinek megszüntetését. A kontingentálási bizottságot felosztatják és minden egyes esetben a minisztérium fog dönteni az import-engedélyek és kvóták kiadásáról. A miniszterelnök lemondott arról a tervéről, hogy kontingentálási kormánybiztost nevezzen ki.

Ujból a királykérdést tárgyalták a magyar parlamentben

Budapest, június 14. Tegnap általános érdeklődés mellett Eckhard Tibor a legitimizmus és a királykérdés problémájával foglalkozott. Azt fejtette, hogy kár volt felvetni a legitimizmus kérdését, mert meghasonlást eredményezett, de ha már itt van, foglalkozni kell vele.

— Pártom szempontjából a következő álláspontot szögeztem le:

— A legitimizmus kérdése ma nem abban a formában jelentkezik, mint 10—12 évvel ezelőtt. A legitimizmus az élő és megkoronázott király életében más időszerűséggel rendelkezett. Ebben az időben azt az álláspontot vallottuk, hogy a nemzeti akarat megnyilvánulásának kell dőnie. A mai ellentét nem több elméleti differenciánál. A legitimisták és nemlegitimisták közötti elméleti különbség: az egyik rész elfogadja a pragmatica sanctiót, a másik azt vitatja, hogy ez megszünt. A legitimizmus kérdésében magyar szempontból semmiféle nyugtalanító mo-

mentumot nem látok. Magyarországon nincs komoly tényező, amely el akarná vitatni a kormánytól az iniciatíva, az országtól a döntés jogát. Amikor a legitimista politika ezen az alapon épül fel, nem lehet ellene tiltakozni.

A legitimisták a Ház minden oldaláról nagy tapssal fogadták Eckhardt kijelentéseit. Eckhardt így folytatta:

— A kérdés gyakorlati felmerülése esetén véleménykülönbség nem lesz köztünk. Vagy megvalósítható a legitimizmus és akkor nem lesz ellenzője, vagy nem és akkor nem fogják erőszakolni maguk a legitimisták sem.

— Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, béltrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes Ferenc József keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól.

azás egyuttal a t a legrövidebb

Holtak

14. (Az Uj Kelet tud.) A kormány a bukaresti köz megállapodást, a árát 3 lejről a nyak a gyufa- ezzel szemben millió dollárra

ogozásának ár- mikák bádog. a nyár folya- si munkálatok klinika. Az ár- ak meg.

kiállítás. A fo- tason kiállítan sa 1933 június a tárgyak elbi- ain lesz. A ki- 25-től július 2- s a díjak kiosz- órakor. A kiál- onokok, segítők s, azonban csak ek elbíralva és parhatóság.

oszári benzín- zinpiacon ismét s, hogy a dési dia vette bérbe épviselést álli- b szállítási le- benzínárát álla- a Distributia 50 banis benzín elta.

kozna az el- ószereket árul szerezések teg- ak az egész- rehaitási sza- ehetővé teszi, gyógyszertára árusíthatják. ek nemkíváná- tóvé.

A romániai l megalakult. schuh Brasov, n Arad, Unió ben a gyárak oit, hogy nyers a készárúkat, akulása követ- re számítanak. ok között fel- felbomlott.

G. A Zs. N. tja vasárnap- nek holnap

ASJO

nia részére: Str. Vasile

Mol élnek az elűzött fejedelmek, császárok és királyok

Séta a Góthai kalendárium legújabb adatainak megvilágítása mellett

A politikai válságok állandóan aktuálissá teszik az elűzött, száműzött, vagy önkéntesen lemondott uralkodóházak problémáját. Az egykori európai uralkodók érthető figyelemmel kísérik azokat a törekvéseket, amelyeknek valóra válása talán ismét megnyitja előttük az elhagyott és elárult trónjuk visszafoglalására vezető utat. A Góthai Almanach, amely négy kötetben évről-évre pontosan megjelenik, az idén immár 170. évfolyamába lépett és részletes adatokat tartalmaz az összes uralkodóházakról, természetesen azokról is, amelyek most „birtokon kívül” állnak.

A német császár és a fejedelmek

A Hohenzollern és Habsburg-Lotharingiai-házak tagjainak életfolyását legjobban ismerik az újságolvasók és ezért csak röviden utalunk rájuk.

II. Vilmos császár, aki január 27-én töltötte be 74. évét, Doornban él. A Góthai Almanach megjegyzi, hogy 1918 november 28-án, tehát majdnem három héttel Hollandiába érkezése után mondott le trónjáról. Fia, Frigyes Vilmos trónörökös, aki most 51 esztendő, már éveket ezelőtt visszatért Németországba, sőt résztvesz minden olyan ünnepségen és katonai parádén, ami a császári Németország nagyságára emlékezteti a németeket. Az ex-császár unokája, a trónörökös legidősebb fia, Prinz Wilhelm (Vilmos herceg) a nyáron lesz 27 éves és most hivatalnokoskodik. A Gótha szerint állandó tartózkodási helye Administrati on Schildberg, Kreis Soldin, Poroszország egyik járásban készül arra, hogy a monarchista pártok parlamenti győzelme esetére elfoglalja az a trónt, amelyről ő sohasem mondott le. A német birodalom tökéletes közigazgatási egysége ez a fiatal herceg lesz hivatott megteremteti és ennek az utjából csak egy akadályt kell elhárítani: a bajor parti kularizmust, amely már most sem titkolja, hogy a berlini uralkodót sohasem hajlandó elismerni Bajorország királyának. A katolikus Wittelsbachok, akik mögött egységesen állnak hűséges bajorjaik, királyt megillető reverenciával veszik körül Rupprecht tábor nagyt, Bajorország trónörökösét, aki Königliche Hoheit (királyi fenség) és állandóan Bajorország területén él, München szívében, a királyi palota negyedében, az Odeons-platzon lakik, ha nincs vidéki birtokán, Brechtsgadenben.

A Wettin-dinasztia Albertinusi ágának sarja, III. Frigyes Vilmos szász király tavaly halt meg. A volt szász király trónörökös fia, Frigyes Keresztély szász királyi herceg, Meissen örögrója, királyi fenség most 40 esztendő, a jogtudományok doktora (dr. juris), szolgálaton kívüli szász királyi szászados, Breslau mellett atyja birtokán, Sybillenorthban él, vagy Bambergben tartózkodik.

Württemberg királya, II. Vilmos (nem azonos II. Vilmos ex-császárral!) csak 1918 november 29-én mondott le és ugyanazon napon vette fel Württemberg hercege címet. Lemondását bebenhaueni kastélyában csak három évvel élte túl és vele együtt 1921-ben férfitáron kihalt a württembergi királyi ház.

Németország a háború végéig 26 sző wetséges államból állt, amelyek közül — a három nagy Hanza-város kivételével a többi! — 23 monarchia volt. A négy német királyság lemondott uralkodóiról már szoltunk, a többi 19 állam uralkodója csaknem kivétel nélkül ma is német földön él.

Racionálizált „országok”, — békés ex-fejedelmek

A duodecim-fejedelmek sorában XXIV. Henrik fejedelemmel 1927-ben kihalt a Reuss-dinasztia idősebbik ága. XLV. Henrik, a Reuss fiatalabb ágának feje, 1928-ban szintén elhunyt, a családi tanács megszüntette a kétféle ág külön megjelölését. A Reuss-fejedelmek „országait” a birodalom köztársasággá alakulásakor Thüringen szabadállamba olvasztották be. A Sachsen-Weimar-Eisenach hercegség utolsó uralkodója, Vilmos Ernő herceg, a szász-dinasztia utolsó ernestini ág-

nak egyik tagja már tíz esztendeje meghalt, fia Károly Ágost örökös herceg, a 7. porosz huszárezred tisztjelöltje Breslauban, Ernő, Sachsen-Meiningen hercege egykori uralkodói kastélyában él, Meiningenben, mint a jénai egyetem tiszteletbeli doktora és nyugalmazott porosz ezredes. II. Ernő, Sachsen-Altenburg lemondott hercege és Károly Edvárd, Sachsen-Coburg-Gotha hercege szintén hajdani hercegi kastélyukat tarthatták meg. A most felsorolt kis hercegségek területéből alakították az egységes Thüringiát, amelynek azelőtt annyiféle darabolt részzeit, mint a német partikularizmus mosolyra fakasztó példáját, olyan gyakran emlegették.

De ezzel még nem fejeztük be a sok aprócsapró német fejedelemségek egykori dinasztiajának felsorolását. — Schaumburg-Lippe lemondott fejedelme, Adolf, nyugalmazott porosz ezredes és a müncheni egyetem diszplógar, Brioni-szigetén keresett nyugoszt, Frigyes Günther, Schwarzburg fejedelme, aki Schwarzburg-Rudolfstadt és

Cipészénél.
-A cipőt Palma sarkokkal állítsa!
-Legyen nyugodt csalis Palmát használd.

Schwarzburg-Sonderhausen fejedelemsége uralkodója volt, ma Szászország területén él. Frigyes Adolf, Waldeck fejedelmének országát csakugy, mint a két Schwarzburgot, Poroszország, mint szabadállam olvasztotta magába. A liliputj Waldeck lemondott fejedelme azért Németország területén maradt.

A balkáni trónok szétszórát exuralkodói

A független Albánia első fejedelme Vilmos, Wied hercege Münchenben, Waldparlachban és a romániai Fontaneliben jelölt meg állandó lakóhelyét. Az albánok első fejedelme ma 57 éves, leánya, Mária Eleonóra hercegnő a bonni egyetem államtudományi hallgatója, Károly Viktor trónörökös pedig a türingiai egyetemen folytatja jogi tanulmányait. II. György, a görög exkirály, Bukarestben él.

grammofón, 12.05: Grammofón, 19.30: Hírek, 1.30: Testnevelési tanfolyam, — 2.45: Hírek, 5: Ének, 5.30: Orvosi előadás, 6: Énekhangy, 7.05: Kültügyi negyedóra, 7.30: Vigjáték a Studióból, 10: Pontos időjelzés, időjárás, majd a rádió francia nyelvű üdvözlője a charmonai rádióklubnak, Utána az Operaház zenekarának hangy., majd cigányzene. Bécs, 19: Zenekari hangy. Berlin, 21.30: Filharmónikus hangy. Breslau, 18: Zongorahangy. Heilsberg, 21.20: Szimf. hangy. Lipcse, 21.25: Német zenészek műveiből. Varsó, 18.25: Áriák és dalok, 20: Szimfonikus hangy. Milánó, 20.30: Szimf. hangy. Róma, 20.15: Kivánsághangy. Brünn, 19.25: Rádiózenekar. Kassa, 20.45: Rádiózenekar. Ostrava, 17.55: Grammofón. Pozsony, 18.20: Orosz dalok. Prága, 20.45: Népszerű dalok. Belgrád, 19: Rádiózenekar. Osló, 22.15: Grammofón. Stockholm, 17.25: Grammofón. — 20: Rádiózenekar.

Schwartz Menyhértné orth. zsidó leánynevelő intézetének internátusába

Oradea, Uri u. 8. a beiratkozások megkezdődtek. Dija nem magasabb a rendes privátháznál kért díjnál. Kívülről referenciák! Prospektus!

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A Magyar rapszódia a Szinkör mozgóban. A Magyar rapszódia talán a legnagyobb filmsikere volt az utolsó éveknek. Ez a filmet szerezte meg vetítésre a Szinkör mozgó és adja elő csütörtöktől kezdve 5, 7 és 9 órákor. Minthogy a Magyar Színház színtársulata Brassóba ment nyári szezonra, az esték is felszabadultak és a Szinkör mozgó nagy sláger-sorozatát ezzel a híres filmmel kezdi meg. A filmből direkt a Szinkör mozgó számára vadonatúj kópia készült. A színház film kísérőzenéjét érdekes újítás-képpen előzenekársérett fogja szolgáltatni, amely a legszebb magyar nótákat fogja játszani.

Jön a szezon legérdekesebb sport-filmje: a Marathoni futó. A jövő hét eseménye lesz a Szinkör mozgó nagy slágerfilmje, amely a Magyar rapszódia után kerül vetítésre. A Marathoni futó főszereplői: Brigitte Helm, Hans Brausewetter és Victor de Kowa. A film meséje a legizgalmasabb filmese: két sportember harca, akik a nagy los-angeles-i Olimpiai stadionban, ugyanannak a nőnek a kezéért is harcolnak. Az egyik a bajnokj pálmát a Olimpiai színpadon megszerzi, a megszerzte magának a leányt is. Csupa izgalom, feszültség és ötlet ez a film, sport, szerelem és dicsőség.

SZINKÖR-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtöktől: A magyar rapszódia. Minden idők legszebb filmje, teljesen új kópia. A főszerepekben: Dita Parlo és Willy Fritsch.

Jön: A marathoni futó. Világsláger. A sport, a napfény, az ifjúság filmje. A főszerepekben: Brigitte Helm.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 5, 7 és 9 órákor: Péntek 5, 7 és 9 órákor: Szombat 5, 7 és 9 órákor: Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Maxikó vírága. Romantikus szerelmi dráma, főszerepekben: Dolores del Ric.

OPERA MOZGÓ:

Csütörtöki kezdettel: Éjfél szerenád, Jan Kiepura, a tenoristák királya és Schneider Magda, Rendes helyárak. Jön: Az idegen. Dumas regénye, Gerda Maurus'sal.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 5, 7 és 9 órákor: Péntek 5, 7 és 9 órákor: Szombat 5, 7 és 9 órákor: Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Zsiványok a fedélzeten. Izgalmas kalandordráma, főszerepekben: Thomas Meighan, Charlotte Greenwood.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, június 15.

Bukarest, 19.20: Grammofón, 20: Dalc, 20.20: Szimf. hangy. Beethoven, Corelli, Mozart művei, 21.45: Hírek. Budapest, 9.15: Hírek, 12.15: Pontos időjelzés, időjárás, 12.25: A magyaróvári közv. állomás ünnepélyes megnyitása, — 1.45: Grammofón, 3: Elbeszélés, 3.30: Katonazene, 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, 5: A földművelésügyi minisztérium előadása, 5.30: Cigányzene, 6.45: India fejedelmek c. előadás, 7.15: Helyszíni közv. a vívós európai bajnokj mérkőzéséről, a női egyéni döntőjéről, — 8: Operettrészlet, 9.30: Pontos időjelzés, időjárás, majd 11: Kabaré a Fészek Klub-ból.

Bécs, 17.55: Wagner: Istenek alkonya c. zenedrámája. Berlin, 20.05: Maj német operettek. Breslau, 20: Vonósnégyes. Frankfurt, 20: Flotow: Márta című operája. Hamburg, 20: Grieg hangy. Laingenberg, 21.10: Mai zeneszerzők vidám estje.

Lipcse, 19.35: Erdélyi német dalok. München, 19.30: Wagner est. Stuttgart, 20.05: Katonazene. Varsó, 16.30: Dalok. Kattowitz, 19.30: Grammofón. Milánó, 18: Grammofón, 20.30: Hangy. Róma, 20.45: Szimf. hangy. Prága, 18: Operaképek. Kassa, 9: Schwarz Izidor: Löw rabbi születése, 19.35: Zenekari hangy. Pozsony, 17.45: Grammofón. Stockholm, 20.45: Brahms hangy. Osló, 20.55: Grieg művei. Belgrád, 19: Grammofón. Párizs, 20.30: Könnnyű zene.

Péntek, június 16.

Bukarest, 17: Rádiózenekar, Dvorak, Charpenzier, Csajkovszkij, Sinigaglia műveiből, 18.15: Rádiózenekar, 19.20: Grammofón, 19.40: Előadás, 20: Opera grammofónon. Budapest, 6.45: Torna, Utána grammofón, 9.45: Hírek, 10: Előadás, Közben

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Kelengyék készítése, függöny és ágyszerítés, csipkebevarrás, párnámontírozás, előrajzolás a legújabb minták szerint legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalonjában Str Baritü 16.

Szatmáron kóser vegetárius tejszarnok, étterem megnyit. Olcsó árak. Főter 18.

Urino háztartás vezetését vállalja. Háztartásoknak ajánlkozik magános urhoz, özvegy emberhez, vidékre is. „Szerény fizetés” jellegére pontos cím levelet a kiadóba kér.

Cluji nagyvállalat keres perfect román, magyar gépirónót, aki hosszabb irodai gyakorlattal rendelkezik. — Könyvelésben jártasak előnyben. — Ajánlatok eddigi működés megjelölésével kiadóba kéretnek „Ipar” jellegére.

Megnyit a „Familia” kóser vegetárius étterem. Unió ueca 10., hátul az udvarban Kitiung, változatos konyha, izletes ételek. Vezető: Schwartz Ignác.

Csillart és modern csöbutort készit Grünwald Jakab fémpipari üzeme Cluj, C. Decebal (Rudolf ut) 23.

Keresek különbejáratu butorozott szobát. Címeket „600 lej” jellegére a kiadóba kérek.

Iparvállalatnál állandó állást nyerhet perfect román német, lehetőleg fiatal munkaerő, kinek 3-400 ezer lej készpénze van. Érdeklődők részletes személyi adataikat, eddigi gyakorlatukat közöljék levelben „Existencia 6000” jellegére a kiadóba.

Héber tanfolyam nyilik kezdők és haladók számára. Jelentkezni Samuel Jenőnél, Ötvös uecai zsidó iskolában délelőtt 5-7-ig.

Raktárunkon lévő zsidótárgyú könyveket olcsón kiáruljuk: Max Nordau: dr. Kohn — 25 L Felix Welsch: A zsidókérdés a modern eszmeáramlatok tükrében — 25 " Solem Alejchem: Legett nemesek — 10 "

Ma, csüt...
A c...
Pazar rend...
ciául besz...
francia...
Raquel Me...
vence, kine...
P...

— Halál...
kereskedő...
volt igazg...
éves koráb...
leskörü ke...
delkező z...
merték és...
véter kelt...
gyermekén...
déli zsidó...
sága gyász...
ment mégbe...

— Olasz...
hetőséget...
Rómából j...
felhasznál...
találni a s...
lés válság...
nak kezden...
férfiak is...

— Hadb...
zsef mar...
ma a hadb...
berget azz...
1931-ben m...
Csehszlovák...
és Francia...
ruájában...
hazajött: és...
A hadbíró...
gadja bünt...
s utlevél...
resztül a l...
figyelembe...
ber már és...
ság kihírde...
tönt mér S...
tot: határa...
lac beszará...
miatt állót...
kifosztotta...
társát, m...
szökött, Or...
élni, vissza...
feleltéséne...
tönbüntetés...
ítélkezett...
közkeleten...
egy kávéhá...
egyhavi elz...

— Idegei...
maline.

— Autók...
uton, Az e...
szágoton...
autókaramb...
jelző tábla...
vári autót...
uton keres...
összetűköz...
befordult a...
jesen össze...
foglaltak h...
nyebb sérül...
csatlenségre...
akik kiszáll...
teket beszál...
ügyeletes or...

— Autók...
uton, Az e...
szágoton...
autókaramb...
jelző tábla...
vári autót...
uton keres...
összetűköz...
befordult a...
jesen össze...
foglaltak h...
nyebb sérül...
csatlenségre...
akik kiszáll...
teket beszál...
ügyeletes or...

— Autók...
uton, Az e...
szágoton...
autókaramb...
jelző tábla...
vári autót...
uton keres...
összetűköz...
befordult a...
jesen össze...
foglaltak h...
nyebb sérül...
csatlenségre...
akik kiszáll...
teket beszál...
ügyeletes or...

Társad...
10-ed

Braun: Pri...
Bebel: Nő é...
Kautsky: K...
Kropotkin: ...
Macdonald: ...
Marx: Osz...
ban...
Mhering: M...
Webb: Kap...
Postán utá...

Kérje az ol...

HIREK

Royal Mozgó

Ma, csütörtökön különleges premier: **A császárnő Ibolyái** (Violettes imperiales) Pazar rendezésű, Párizsban készült, franciául beszélt és éneklő film. Fősz. a francia filmjátszás mesterei, valamint Raquel Meller, Párizs dédelgetett kedvence, kinek fellépteit tizezrek nézik meg. Francia filmprodukcio.

— Halálozás, Kugel Miksa brádj nagykereskedő, az Aradi Takarékpénztár Rt. volt igazgatója, rövid szenvedés után 68 éves korában váratlanul elhunyt. A széleskörű kereskedelmi kapcsolatokkal rendelkező zsidó kereskedőt Erdély szerte ismerték és halála mindenütt nagy részvétet keltett. Halálát — özvegyén és négy gyermekén kívül — nagyszámú, az erdélyi zsidó közéletben jól ismert rokonsága gyászolja. Temetése június 13-án ment végbe Brádon nagy részvét mellett.

— Olaszországban új felhasználási lehetőséget keresnek a selyem számára. Rómából jelentik: Hivatalos helyen új felhasználási lehetőségeket igyekeznek találni a selyem számára, hogy a termés válságát enyhítsék. Propagandát fognak kezdeni abban az irányban, hogy a férfiak is viseljenek selyemruhát.

— **Hadbírósi hírek** Schönberg József marosvásárhelyi közkatonára került ma a hadbírósi ítélőtanácsa elé. Schönberget azzal vádolja a hadbírósi, hogy 1931-ben megszökött a katonaság elől s Csehszlovákiába, onnan Németországba és Franciaországba szökött. Ez év februárjában aztán megmondta magát, hazajött és jelentkezett a katonaságnál. A hadbírósi előtt Schönberg nem tagadja bűnét. Beismeri, hogy megszökött s utlevél és egyéb irás nélkül ment keresztül a határon, de kéri, hogy vegyék figyelembe azt, hogy harmincöt éves ember már és családja is van. A hadbírósi kihirdeti az ítéletet, mely kétévi börtönt mér Schönbergre dezerálás és tiltott határátlépés miatt. — Balzuk Nicolae beszarabiai közkatonára lopás és szökés miatt állott a hadbírósi előtt. Balzuk kifosztotta Alexuca Vladimir nevű katonasárat, majd a büntetés elől külföldre szökött. Onnan, miután nem bírt megélni, visszajött Romániába s jelentkezett feletteseinél. A hadbírósi egyévi börtönbüntetésre ítélte. — Ugyancsak ma ítélték a hadbírósi Haragus Péter közkatonára felett, akik Désen injektálták egy kávéházban felettesét. A hadbírósi egyhavi elzárásra ítélte.

— Idegei, izmai erejét fokozza: Ovomaltine.

— **Autókarambol a szászfenesi országúton.** Az elmúlt éjjel a szászfenesi országúton könnyen végzetessé válható autókarambol történt. A 138-as kilométerjelző tábla előtt a 225-ös számú kolozsvári autóbusz összeütközött az országúton keresztben álló két székérrel. Az összeütközés következtében az autóbusz befordult az árokba s a székerek is teljesen összetörték. Az autóbuszban tizen foglaltak helyet s közülük négyen könnyebb sérüléseket szenvedtek. A szerencsétlenségről értesítették a mentőket, akik kiszállták a színhelyre s a sebesülteket beszállították a kórházra, ahol az ügyeletes orvos vette őket kezelés alá.

Társadalom-tudomány 10-ed áron Lepage-nál

Lei Braun: Primitív kultúra (255 oldal) 30
 Bebel: Nő és a szocializmus (488 old.) 72
 Kaatsky: Kereszténység ered. (380 o.) 36
 Kropotkin: Kölcsonös segítség (226 o.) 54
 Macdonald: Szocializmus és társad. 15
 Marx: Osztyárharcok Franciaországban 18
 Mihring: Marx Károly élete (560 o.) 84
 Webb: Kapitalizmus hanyatlása 15
 Postán utánvétellel portóval, beküldve portómentes.

Lepage Kvár

Kérje az olcsó akciók teljes nagyjegyzékét.

Ma reggel startol Orbetellóból huszonnégy olasz hidroplán óceánrepülő útjára

Amszterdamban másfél napot tölt a légi raj

Róma, június 14. Az olasz repülőraj az orbetellói repülőtéren készen áll az óceánrepülésre. A vállalkozásban Balbo légügyi miniszter vezetése alatt 24 hidroplán fog résztvenni. Utvonaluk Irország nyugati partvidékéig a következő lesz: Milánó—Gotthard—szekasz—Rajna—mente, majd Amszterdam, ahol a légi raj másfél napot tölt. Vima holland királynő az olaszok látogatásának idejére Hágából átteszi székhelyét Amszterdamba s bankettet rendez

tet az olasz pilóták tiszteletére. Az olasz hidroplánok amszterdami tartózkodása alatt a schellingwoodi kikötőben fognak horgonyozni. Az olasz repülőraj ezután az irországi Londonderrybe repül s innen kezdik meg az óceánrepülő utat Izlandon a kanadai tavak vidékén az utjuk végcéljáig Csikagóig. Az Isota-Francuini motorokkal felszerelt 24 hidroplán startja csütörtökön reggel lesz Orbetellóból.

— Ujabb két politikai gyilkosság Szófiában. Szófiából jelentik: A macedón Protogeroff csoport két újabb tagját: fejlovésekkal holtan találták. A lapok erőlyes rendőrfőnök kinevezését követelik, aki intézkedéseivel megakadályozza a rendszerré vált politikai gyilkosságokat.

— Eljegyzés. Friedmann Sándor leányát, Idát, Mikolából eljegyezte Freimann Ernő Szatmárról. (Minden külön értesítés nélkül.)

— A japán szövőipari szervezetek proklamálták az indiai nyersanyag bojkottját. Tokjóból jelentik: A japán szövőipari szervezetek proklamálták az indiai nyersanyag bojkottját.

— Bankbizottság alakult Londonban a németországi kölcsönökben érdekelt országok delegátusaiból, érdekeik védelmére. Londonból jelentik: A németországi kölcsönökben érdekelt országok jegybankjainak és londoni magánbankoknak delegátusaiból bankbizottság alakult érdekeik védelme céljából.

— Egy boldog (?) családi esemény Varsóból jelentik: A világgazdasági konferencia, a hitlerizmus és a japán háború károsos hírei kellős közepén a varsói lapok hasábes riportokat szentelnek Helena Beer 18 éves zsidó asszonynak, aki tegnap négyes ikreknek adott életet. A négy gyermek egészséges és testsúlyuk normális. Az igazság kedvéért: két lány és két fiú. A varsói riporternek mindenkit meginterjuoltak, aki a szenzációs és békésebb időkhez illő családi eseménynél megintervjuolható volt és megható színekben írják le azt a hetedhet országban is tul hallatszó irást, amit a négy újszülött a fotoriporternek lencséje előtt elkövetett. Az anyát és apát elárasztották szerencsekívánatokkal és egyben megfélelő testalkatu dajkákról is gondoskodott a zsidó közönség. Mert az egészen természetes, hogy a négyes ikrek szülői szegények, mint a templom egere.

— Leszállásra alkalmas helyet keres a kormányát veszített Macon nevű amerikai óriásléghajó. Londonból jelentik: Newyorki jelentés szerint az amerikai Macon nevű óriásléghajó próbauján Michigan állam területe felett elvesztette kormányát s most leszállásra alkalmas helyet keres. Repülőgépek utban vannak, hogy a léghajó személyzetének segítségére legyenek.

— Jimmy Walker utban van London felé. Londonból jelentik: Jimmy Walker volt newyorki főpolgármester és új felesége, Betty Compson utban vannak a francia Rivieráról London felé.

— Országos állatvásár. Jibou községben (jud. Salaj) az országos állatvásárt június 22-én tartják meg.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik súlyos gyászunkban részvétüket fejezték ki, hálás köszönetet mondunk. Tischler-család.

— Ma temetik Pakots Józsefet. Budapestről jelentik: Pakots Józsefet, a váratlanul elhunyt kiváló magyar író és politikusot ma, csütörtökön délután temetik a Kerepesi temetőben díjszínhelyre. Temetésén a kormány is képviselteti magát.

— A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárpangás, nagyfoku erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, kedvetlenség a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata által sok esetben elmúlik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferenc József vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe.

— Két jellemző hír Hitler Németországból. Berlinből jelentik: A német írók különböző szervezeteit egységbe foglalták. Megalakult az írók birodalmi szövetsége, melynek élére Otto Götz, a berlini rádió intendantsa került. — Az Ufa filmgyár terve vette, hogy új filmjében feléleventi a skagerraki híres tengeri csatát. A felvételekhez megszerezték a hadügyminisztérium és a flottaparancsnokság engedélyét s így hadihajók is szerepelhetnek a felvételeknél. Számos olyan tengerésztszít fog a filmen szerepelni, akik a tengeri ütközetben is résztvettek.

Palestine Oil Industrie Shemen Ltd. HAIFA

Shemen ételolaj -- Shemen szappan

Ha az Ön fűszere még nem tartja raktárán a SHEMEN ételolajat, kérje, hogy azt szerezzé be és vásárlása alkalmával ezen márkával szolgálja ki.

Aki egyszer kipróbálta a prima minőségű SHEMEN-MENORAH háziszappant, állandóan fogja használni. Darabja 6 lej.

Több mint 600 kereskedő árusítja a minőségben felülmúlhatatlan SHEMEN ételolajat, mert izletes, tiszta és kiadósságban vezető Főlerakat Nag yrománia részére: „Ageco“ Bucuresti, Calea Victoriei 29.

Kerületi képviselők: F. Weinberger Oradea, Str. Millerand 9., Josef Hilevicz, Arad, Str. Turnului 5., Marcell Kaldory, Timisoara, Str. Mărăsesti 6., Sandor Iacob, Cluj, Calea Victoriei 13.

Szinkör Mozgó

Csütörtöktől 3, 5, 7 és 9-kor: **A magyar rapszódia**
 Teljesen új kópia. Előzene kísérettel! Willi Fritsch, Dita Parlo, Lil Dagover

NAPRÓL NAPRA

Mattern amerikai pilóta világméretű légi útján észak felé tart a Behring tenger irányába.

A Graf Zeppelin visszatért idej második délamerikai útjából Friedrichshafenbe. Visszaérkezett a léghajón dr. Eckener is, aki hetekig Braziliában tárgyalt a légi összeköttetések rendszeressé tételéről.

A párbajtőr csapat Európa bajnokságát Olaszország nyerte veretlenül. Második lett Franciaország. A többi helyezésekért a küzdelmeket még folytatják. A döntő körmérkőzések során Románia csapata 18:14 arányban győzött Magyarország ellen.

Zürichben most folyik a nemzetközi színházi kongresszus, amelyen a színházak nemzetközi vonatkozású aktuális kérdéseit vitatják meg. A kongresszuson német delegátusok nem vesznek részt. Távollétüket azzal indokolják, hogy a német színházi világ átcsoportosítása még nem ment teljesen végbe.

Szeptemberben a kopenhágai Riddelsalen színházban be fogják mutatni Granichstäden új operettjét, a Kártyavárát.

Tilden honfitársa, Barnes társaságában európai körútján június 21 és 22-én Budapesten lesz s játszik magyar éljétkosok ellen a margitszigeti centercourton.

— A Haggibbor turisztikai szakosztálya folyó hó 18-án, vasárnap autós kirándulást rendez a Turi és Tordai hasadékhoz. Indulás reggel fél 7 órakor a Haggibbor Kossuth L. uca 10 szám alatti klubjától. Résztvételi díj vendégeknek 65, tagoknak 60 lej. Vezetők: Sándor Samu, Erdős László, és Weisz Ignác. Jelentkezni lehet az Expressz Inkasszó Irodában Cal. Regele Ferdinand (Wesselyeni uca) 14 az udvarban 8—1 és 3—7 óráig, valamint a Haggibbor klubban kedden és pénteken este fél 8-tól fél 9-ig. Jelentkezési határidő: péntek este.

— A pápa résztvesz az urnapi körmenetben. Citta de Vaticanból jelentik: A pápa Urnapián részt fog venni az ünnepi körmenetben, 1870 óta ebben az évben lesz első eset, hogy a Szentatya a Vatikán területén kívül haladó körmenetben résztvesz.

— A francia kamara megszavazta az Ausztria faexportja számára biztosított kedvezményt. Párizsból jelentik: A francia kamara megszavazta az osztrák-francia kereskedelmi szerződésben Ausztria faexportja számára biztosított kedvezményezett elbárást.

Theodore Dreiser: Amerikai tragédia. A szerelem és pénzsóvár amerikai ifjúság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háboru utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg: a szörnyű lelki harcot, amelyet a testet-lelket megáldozó szegénység és a gondatlanságot jelentő gazdagság nap-nap után való összehasonlítása jelent. A három kötet ára finom papiroson nyomva fűzve 234 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel.

UJ KELET *Legújabb hírek*

„Védekezzünk a barna pestis ellen“

Letartóztatták az összes osztrák nemzeti szocialista vezetőket Bécsben és a tartományi fővárosokban

Nyolcvan birodalmi nemzeti szocialista vezető is letartóztatásba került. Schönbrunnban is bomba robbant. Fraunfeld osztrák nemzeti szocialista vezetőpolitikusi megszökött Ausztria területéről

„Az osztrák kormány győzni akar és győzni fog“

London, június 14. Dollfuss osztrák szövetségi kancellár legkésőbb ma újra Bécsben lesz. A kancellár egyelőre még folytatja Ausztriára nézve nagyfontosságú tárgyalásait. Dollfuss nem becsüli túl az újabb nemzeti szocialista roham jelentőségét. Meg van győződve afelől, hogy kormányának elég ereje van a hatalom megtartására.

Egyébként a tegnapi osztrák minisztertanács ülésén tábornokok, csendőrezredek személyében állambiztonsági kormánybiztosokat neveztek ki a szövetségi tartományi fővárosok élére. Egyidejűleg több mint százhetven ausztriai Barna Ház került hatósági megszállás alá.

A nemzeti szocialista vezetőket a tartományi fővárosokban letartóztatták.

Órízbe került több mint nyolcvan német birodalmi nemzeti szocialista vezető is, akiket rövidesen ki fognak utasítani Ausztria területéről.

A Favoritenben levő Schön-féle egységár-üzlet elleni bombamerénnyel kapcsolatban a rendőrség részéről közölték, hogy jelentkezett egy taxifőnök, aki elmondta, hogy két fiatal ember a merénylet színhelye közelében igénybe vette kocsiját. Amikor elindultak, detonációt hallott. Meg akarta állítani az autót, de utasai revolverrel kényszerítették a kocsi továbbvezetésére. Később egy közlekedési rendőrnek integetett a kocsiból, de a rendőr nem vette észre a jeleket. Később a fia talemberek kiugrottak kocsijából.

Az új folyamán egyébként a schönbrunni parkban is volt bombaexplosió. Emberéletben nem esett kár.

Linzben és Grazban folytatták a házkutatásokat nemzeti szocialista vezetőkkel. Számos újabb letartóztatás történt a két városban kívül Judenburgban, Leobenben és Mürzzuschlagban is.

Az összes egyetemek és főiskolák további intézkedésig zárva maradtak.

Újabb jelentés szerint Fraunfeld dr. osztrák nemzeti szocialista vezetőpolitikusi megszökött Ausztria területéről, hogy elkerülje tanukénti kihallgatását a letartóztatott nemzeti szocialisták elleni vádak ügyében.

Még fennáll annak a lehetősége, hogy elrendelik az ostromállapotot, de mindenesetre csak rövid ideig fog tartani. Bécsben s a tartományi fővárosokban még fenntartják a rendőrség, a segédrendőrség s a katonaság riadó-készültségét.

Az ausztriai nemzeti szocialista párt vezetősége kommunikében tiltakozik az ellen, hogy a párt szervezte volna meg a terrorcselekményeket.

A párt távol áll a merényletektől (?) Valószínűnek tartja, hogy kommuniszták, esetleg agent provokátorok követték a terrorcselekményeket. (Igy!)

Egyidejűleg Ried bécsi német követ tegnap kormány képviselőjében éles hangú demarsot intézett az osztrák kormányhoz Theo Habicht német birodalmi gyűlési nemzeti szocialista képviselő letartóztatása miatt, akit a birodalmi kormány a bécsi német követtség tagjának tekint s akit e címen diplomáciai immunitás illetne meg.

Habicht letartóztatása óta éhség-sztrájkol.

Bécs, június 14. A Heimwehr lapjai „Védekezzünk a barna pestis ellen“ címmel figyelmeztetik a kormányt, hogy a cselekvés órája a nemzeti szocialistákkal szemben immár elérkezett. Hallban tegnap a hazafias szervezettek gyűlésén Schuschnigg szövetségi miniszter beszélt.

Közölte, hogy vége az osztrák kedélyességnek.

Nines más út a kormány számára, mint

Göring retorzióképpen Habicht birodalmi képviselő letartóztatásáért letartóztatta a berlini osztrák sajtóattasét

Bécs, június 14. Az osztrák kormány nem teljesítette Németország demarsában foglalt azon követelést, mely szerint Habicht német birodalmi gyűlési nemzeti szocialista képviselőt, akit a német kor-

győzni, vagy elbukni. De a kormány győzni akar és győzni is fog.

Az angol sajtó az osztrák események kel kapcsolatban megállapítja, hogy Dollfuss osztrák szövetségi kancellár londoni útja teljes sikerrel járt. Még jobban felkellette az angol közvélemény érdeklődését Ausztria iránt s hi. telt érdemlően bizonyította, hogy kormánya a súlyos helyzetben teljes támogatásra érdemes. A közép-európai béke is megköveteli Ausztria támogatásban részesítését.

Wasserbeck osztrák követségi sajtóattasé berlini villáját és foganatosítani akarta az attasé letartóztatását.

Wasserbeck több mint két órán át nem volt hajlandó a rendőrséget lakásába bocsátani és ez idő alatt érintkezésbe lépett telefon útján Taschitz berlini osztrák követtel, valamint Londonban Dollfuss kancellárral, aki nek előadta a történeteket. Dollfuss utasította az attasét, hogy csak az erőszaknak engedjen. A rendőrök ké. órai várakozás után betörték a villa ajtót.

letartóztatták Wasserbecket és a rendőrfőnökségre szállították be. A berlini déli lapok közlése szerint a sajtóattasé ki fogják utasítani Németország területéről.

Újabb bécsi táviratok cáfolják azt a hírt, hogy Fraunfeld, az osztrák nemzeti szocialista párt elnöke, megszökött volna Ausztriából. Frauenfeld és a párt többi vezetője kihallgatásra jelentkezett Miklas szövetségi elnökkel, aki előtt panaszt akar tak tenni a pártvezetők és a párt sorozatos üldözései miatt. A szövetségi elnöki iroda az audienca megadása előtt érintkezésbe lépett a rendőrfőnökséggel.

ahonnan azt az információt adták, hogy semmi kézzel fogható bizonyíték nines a rendőrség birtokában a felől, hogy a bombamerényleteket, illetve más terror-cselekményeket nemzeti szocialista vezető politikuskok irányították volna.

Ez információ birtokában lehetővé tették a nemzeti szocialista vezetőknek Miklas szövetségi elnök elé jutását és ez az audienca délben végebe is ment.

A terrorcselekmények megindulása óta Ausztria területén több mint ezer nemzeti szocialista került letartóztatásba. A hatóságok a párt ellen az akciót tovább folytatják.

London, június 14. Beavatott helyről származó közlés szerint Dollfuss osztrák szövetségi kancellár felkérte követségnek sir John Simon angol külügyminisztert a Németország és Ausztria közötti jóviszony helyreállításának eléréséért. Az angol külügyminiszter megígérte, hogy közvetítő akciót indít.

met hitlerizmus most Romániára is személt vetette

és bukaresti követsége útján szubvencionálja a romániai antiszemita mozgalmat.

Ismétli, hogy a cuzizmusnak Moldovában, Besarábiában és Bukovinában való térhódítása az egészséges elemek reakciója hiányának tudható be.

Német-ukrán-cuzista diáksztrájk Csernovicban

Csernovic, június 14. A csernovicei egyetemen a vizsgák még mindig nem kezdődhettek meg, mert a német és ukrán diákok szolidaritást vállaltak a cuzistákkal és nem irakoztak fel a vizsgákra. A természettudományi egyetemen azonban a zsidókon kívül számos román diák is beirakozott. A jogon azonban csak zsidók irakoztak be.

A rektorátus az utolsó vizsgaterminust június 15-re tűzte ki. Pénteken a vizsgák feltétlenül megkezdődnek. A rendet egyelőre csendőrség tartja fenn.

Össze fogja vásárolni a kormány a búzát?

Bucuresti-Bukarest, június 14. (Az Uj Kelet tud.) A terményárak megállapítására vonatkozólag a kormány megállapította, hogy egyes vidékeken a parasztok 18-20 lejért előre eladták vagonként buzatermésüket. Hogy a buzaárak esését megakadályozzák, a kormány tervbe vette, hogy minimális árat állapít meg és hivatalt állít fel, mely összevásárolja a búzát a magánosoktól. A buzamennyiséget exportcélokra használják fel, egy részét pedig a belföldi szükségletek kielégítésére fordítják. Az erre a célra szánt forgatókét már elő is teremtették.

FRATERINITAS Könyv- és Lapkiadó Rt nyomása. Clnj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 18. Telefon: 3-77.

Az Adeverul szerint Titulescu tiltakozott a német kormánynál a romániai antiszemitizmus szubvencionálása ellen

Olaszország is támogatja a romániai antiszemitizmust? Lupu dr. jasi beszédében megerősíti a szenzációs híradást

Bucuresti-Bukarest, június 14. (Az Uj Kelet tud.) Az antiszemita mozgalomnak az utóbbi hónapokban történt erőteljes térhódítása mögött már régen a hitlerista kezeket sejtették. Az ország haladó közvéleménye tisztában volt azzal, hogy olyan erőteljes anti-szemita kampány lebonyolításához, amely az utóbbi hónapokban ütötte fel fejét Romániában, pénz kell és az itteni szervezeteknek nines arra megfelelő tőkékük.

Ma végre hiteles forrásból pattant ki annak a híre, hogy a romániai antiszemita mozgalmakat valóban idegen pénzzel táplálják idegen ügynökök. Az Adeverul nagy szenzációt keltő jelentése szerint

Titulescu megfelelő formában megkereste a német és az olasz kormányt és tiltakozott az ellen, hogy ezek a kormányok, bukaresti követségeik útján a romániai antiszemita mozgalmat táplálják.

Az Adeverul szerint az utóbbi események kapcsán a román hatóságoknak biztos tudomása van róla, miszerint az antiszemita propagandához szükséges tőkét a bukaresti olasz és német konzulátusok bocsátották főleg Cuzza antiszemita ligája rendelkezésére. Ti-

tulescu tiltakozása során annak is kifejezést adott, hogy a külföldről szubvencionált mozgalmakat a román kormány államellenesnek minősítette.

A fenti közlés a mindig jólértesült Adeverulban látott napvilágot, ennek ellenére a hírek azt a részét, mely szerint az antiszemita mozgalom szubvencionálásában Olaszországnak is része volna, a legnagyobb fenntartással közölik.

A fenti híradásnak megerősítéséül szolgál Lupu dr. jasi beszéde, melyben a parasztpárt népszerű vezére feltűnő hangon kelt ki az antiszemita megmozdulások ellen.

Kijelentette Lupu, hogy mélyen elszomorodott, amikor Moldovában, a humanitárius eszmék központjában, a mai helyzetet felismerte. Tragikusnak tartja, hogy itt az antiszemita sötétség mely az ösztönökre és nem eszmékre épül, ennyire tért hódíthat. Az antiszemitizmus olyan teória, mely tévelygésekre vezet. A legnagyobb bűnösök azok, akik nem reagálnak erre a mozgalomra, most, mikor a hitlerista Németország három századdal ment vissza a civilizációban. Be kellene bizonyítanunk, hogy ezt a népet nem multhatja túl senki barbárizmusban. A né-

Taxa post
plátite in
No. 224.713

da Baron
Telefon: 5
Havonta 1
évre 600, e
földre: Ha
félre: 6, e
detések díj
KELET
szűkség es
kelnek után
rás megjelöl

A renite

Nem első

A hadsereg
árak kiszol
lék előleg fe
a hadseregne
ismét szón
szállítók k
dése.

Sok millió
szállítóknak,
tehettek vol
zeket és a m
kor mindenki
tel, korlátlan
zésére.

Most már

És ekkor

kérdés: lehet

sugásokra az

(példa erre a

botrány), ho

meg az állam

provokátorok,

nagyobb adó

lem ne kapja

sen kijár nek

Mert aligh

ban, ahol a s

szolgáltatást

Ebben a sz

lennj Románi

Kár, mert

első lehetne a

kában, amelye

got gazdaggá

Rekord

Bulgáriában

folylak.

Eddig Bulg

küitváltabb

azonban a leg

szág lett .Sta

radalmi, a m

újuló merényl

német politik

emelték a kij

Majdnem,

Mert ami a

országban tö

bátran megáll

rekord volt.

Bulgária

országtól, hog

működtek. Ho

goszláv tábor

zetők ellen „d

ellen.

Ez a korszak

A bolgárok

megkezdett „m

macedón-párt

kosok más tél

gárdisták gyil

ha kommunis

kommunistá f

gyilkoljanak.

Versenyre k

Rekordot akar

nyok nézik e

szankciókat

ellen.

Nyilván, me

az idő, amikor

majd a rekord

A betyár

Ha a betyár

dik fel legjob

gába kerül.

Habicht ur

betyár, — hely

mestere a leg

szágban, színt

stallumba.

Ausztriában

eredeti betyár

rorelekménye

vége osztrák

Az osztrák

szerepéhez mér

legméltóbb tár

vajok közé

Habicht ur

ezen a tapintat